

MAGYAR FALU

ALAPÍTOTTA: NAGYATÁDI SZABÓ ISTVÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VI., RÓZSA-U. 111., II. EMELET
Telefon: Aut. 112-45-46-47
Postai csekk száma: 45.324
Megjelenik hetenkint egyszer

FÜGGETLEN POLITIKAI, TÁRSADALMI
ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP
FELELŐS SZERKESZTŐ: ZSIRKAY JÁNOS

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre 10.— pengő
Félévre 5.— pengő
Negyedévre 2.50 pengő

DALOL A MÁRCIUS

ÍRTA: ZSIRKAY JÁNOS

Dalol a Március. Hívja a mezőt, hívja az erdőt, hívja a rétet. Azt mondja nekik: Sokáig álmodtatok. Ébredjetek! Hívó szavára visszakárognak a varjak, a hollók: Kár, kár... De a Március csak tovább dalol. És hívja segítségül a napot, hívja a madarakat, hívja a virágot. Hangját elnyomja a hollósereg. Visszajön a válasz: Kár, kár... Hogyne volna kár, mikor a tél zúzmarás fagya fehérít el mindent s a hó egyenlővé teszi a szemétdombot a veteményeskerttel, a galagonyabokrot a szőlőtőkével, a büdösbütköt a rózsával és a liliummal. Ki mer itt feltámadásról, bimbófakadásról, virágos napsütésről álmodozni? Milyen balgaság! A hollósereg döghúson kopácsol. Ha emésztését olykor-olykor idegen zaj nyugtalanítja, felüti fejét és bekiáltja a kódos sötétségbe: Kár, kár...

Minden kár, ami a lakmározást veszélyezteti. Ha tele a bendő, minden jól van, ha mindjárt be is fed mindent a hótakaró. Nincs semmi baj, amíg döghús akad.

A határt bevonja a mindent együvé olvasztó hó fehérsége. Nincs szín, nincs virulás, gazdagság, csak szegénység, kód és bágyasztó fehérség, amelyből az utak mentén friss trágya gőze füstölög. Éhes cinegék és verebek ugrálnak körötte és lesik éhesen a benne lévő zabszemet. Mit nekik a Március hívó szava! Fő, hogy zabszem is akad a ganéban. Ezért elszenvédnek mindent. Belenyugosznak mindenbe. Nem bántja őket a hótakaró, amely elsöpört minden színt, megkopasztva minden fát, megölve minden virágot. Mit nekik illat, szín, virágos mezők. Mit bánják ők, hogy a bogáncs egyenlő fehérség lett a rózsabokorral, mit bánják ők letarolt mezőket, elnémult szüretelőket, elhordott kalászokat, kopasz gyümölcsöskerteket, míg gané akad az országutakon s azokban zab- és búza-szem...

A határban kőrök ácsorognak és bogáncsok. Mint kiállított őrszemek a tél birodalmában. Fekete hollósereg ül a fák tetején. Gubbasztva örködnek és óvják a meglévő rendet. Bármily moccanás és már kiáltozzák, mintha egy-egy csősz volna mind: Kár, kár, kár...

A Március mégis dalol... Hívja a napsugarat, a mezők alvó kankalinjait, hívja az erdők lombját s hívja a pásztort, a gulya kolompját, a fürjet a vetések közé s a szentjánosbogárkát a szerelmes virágok mécsésének... Hívja a piros cseresznyét s a fehér almavirágot, hívja a szőlőbe a sárgarigót s a duzzadt fürtöket... És a hívó szavára minden fagyon, minden zúzmarán keresztül áttöri magát az első hírnök: a kis hóvirág. Nézzétek! Gyenge és vézna. És milyen sápadt, milyen szegényes, egyszerű és mégis... Ő az első... Nem csodálkoztok a merészségén? A nagy tölgyek meg se moccantak még az erdőkben. Közönnyel tűrik sorsukat.

És íme! A kis hóvirág megtöri a jeget. Minden zúzmarán, fagyon, zimankón keresztül virágot hajt és dacolva a sötét téllel, odakiáltja: Tavasz! Tavasz!...

S a föld is mintha újjászületne a napsugár fényözönében. Ahol eddig károgo varjak feketéltek, most pacsirták, höppennek a magasba, hogy felvigyék hozsannás énekük csengő dallamát az ég felé, hálát rebegve a sok szépségért, a sok gazdagságért, amit a föld méhe kidobál magából, hol kenyeret rejtegetve aranyos kalászok selymébe, hol tüzes bor mámorát színes szőlőgerezdekbe, hol édes cukrot gyümölcsök zamatos ízébe...

Hol vannak most a fekete hollók? Hol vannak a dögmadarak, akik a téli zimankó idején azt károgták, hogy nem és nem lehet másképp élni, mint fagyotan, dermedten, mozdulatlanul, döghúsok koncain vészekedve?

Hol vannak a száraz kőrök, melyek örködtek a pusztulás felett, el akarva hitetni, hogy örökös úr lesz az álmatag mozdulatlanság, a reményvesztett megadás s a közönyös beletörődés a változhatatlanba?

Dalol a Március... És dalában megcsendül az élet szava. Az életé, amely nem tűri a mozdulatlanságot, nem tűri a szegénység kódos szürkességét, nem tűri a döghúsokat. Dalol a Március és szózata tele van az élet, a nagyszerű élet pompájával, gazdagságával és igéjével. Virágtól roskadozó fák dús gyümölcsei már ott ígérkeznek a bimbók millióiban... Megszépül, átváltozik minden s a gazda az utak szemetét is a földjére hordja, szorgalmá a ganéból is madárlátta kalácsot varázsol az urak asztalára.

Az új élet szépsége elől sötét erdőbe menekülnek a károgo hollók... Mintha szégyelnék, hogy annyira védtek azt, aminek el kellett múlnia...

A Március dalol... S a dala téged ott ér már a földeden, földműves testvér... Első meleg napsugara a te homlokod vérejtékében fürdik... A te arcodat csókolja első lágy szellője...

Dalol a Tavasz és hív... Hív téged, nélküled nem tudná végrehajtani csodás álmát... Te... te vagy a végrehajtója, a munkatársa az ő csodás álmának... Menj, menj és végezd a munkád, amelynek fenséges ereje, hite és kitartása a trágyából is virágot, gyümölcsöt és bort varázsol...

Ne csüggedj! Emeld fel a fejed. Jusson eszedbe, hogy nem a hatalmas tölgyek hirdették először a jövőt, a tavaszt, a feltámadást, hanem a magyar életnek egyszerű, ugartörő kis hóvirágai... Feszüljön a melled, magyarom, parasztom...

Dalol a Március... Dalol a Tavasz... Dalol, hogy ébredjen az élet... Hogy legyen itt az élet végre igazi élet és legyen itt — szabadság...

PACSA

(P) Ott fekszik a zalai lankások között s a járása közepén mint őrt álló történelmi nevezetesség áll a híres pogányvár, melynek tetejéről majdnem mind a harminckét községet be lehet látni. A kerület harminckét községből áll. A népe melegsívű, szeretetreménygő, de öntudatos nép és ha kell, el is tud vérezni egy gondolatot.

Ez a község kerületével együtt arról nevezetes, hogy az általános választások idején itt magaslott az erőszak, kijátszás, félrevezetés és a raffináció csimborasszója. Népet még soha nem aláztak meg jobban s a népakaratot még soha jobban meg nem csúfolták, mint itt.

És mindez Bartos János érdekében történt, akit most sikkasztás és csalás gyanúja miatt kiadott a Ház. Nem kellett senkinek, még azoknak sem igen, akik rászavaztak. A kerület 4500 emberét ültették el polgári jogának gyakorlásától csak azért, hogy az ellenzéki Drózdty kizsoríthassák a parlamentből. Pedig 4500 ember állt mögötte. Bartos pedig 2200 szavazattal lett képviselő.

Hogy Drozdy politikája helyes volt-e vagy nem, ez lehet vita tárgya. Bizonyos, hogy a sorozatos üldözések kényszerítették balra. De ha párhuzamot vonunk a két ember szereplése és egyénisége között, láthatjuk a különbséget. Az egyik a vádlottak padjára kerül, a másik idegenben keres új hazát, viaskodik elszántan a bolsevistákkal és a Horthy-ellenes liga magyargyalázó pribékjeivel, hogy volt hazája elenségeit lehetetlenné tehesse.

De mindez már a múlté. Bartos fölött se törjünk pálcát addig, amíg a bíróság nem ítél. A másik is elvesztett Pacsa számára, hiszen egy új egzisztenciát alapított ember nem teheti ki magát annak, hogy holmi kétértelmű választásért átkeljen az Óceánon és kitegye magát annak, ami a sorsa itt egy olyan jelöltnek, aki nem kedves a hatalomnak.

Pacsa tehát új választás előtt áll. Hogy mikor, nem tudjuk. Egy bizonyos: Bartos alól kicsúszott a talaj. Az is bizonyos, hogy a pacsai nép új eszméket és nagy, szent gondolatokat ültetett át a lelkébe. Ez a nép a szó szoros értelmében fajvédő, anélkül, hogy kiskapuzat-felfogását megváltoztatta volna.

Előttünk egy választás kimenetele nem kétséges. A multak tanulságai után azonban elvárjuk a kormánytól, hogy olyan tiszta választást rendezzen itt, amilyen még nem volt Magyarországon. Ha van érzelme az alkotmányosság iránt s ha tiszteletben tartja a népakaratot és ha egy földig alázott népnek elégtételt akar szolgáltatni, ez a legelőnyösebb kötelessége. Ha a zsidó házart nem tartotta magára veszé-

lyesnek, hisszük, a pacsai nép akaratát is tiszteletben fogja tartani.

A pacsai népnek üzenünk: üzen-

jük pedig, hogy higgyen, bízson és reméljen! Szabadságharcukban nem fogjuk őket magukra hagyni

és a széthúzás helyett újra egyesül ott minden társadalmi osztály, amely magyarnak vallja magát.

A kisüstakció lebonyolítása

Erős vita a küldöttség és a pénzügyi államtitkár között

Több pontot magáévá tett a pénzügyminisztérium és könnyítéseket ígért Gömbös Gyula támogatja a kiskapuzat kívánságát — Mayer János földmívelésügyi miniszter megilletődve hallgatta a kiskapuzat sérelmeit

Lapunk multheti számában megírtuk, hogy Madarász Zsigmond volt kiskapuzat képviselő e hó 6-án vezette küldöttségünket a pénzügyi, földmívelésügyi s a honvédelmi miniszterekhez, hogy a kiskapuzatársadalom súlyos helyzetére rámutassanak. A küldöttség derekasan meg is állotta a helyét s a kisüstkérdésben szakszerű vitába keveredett a pénzügyminisztérium illetékes tényezőivel.

Madarász Zsigmond volt képviselő, a Magyar Falu munkatársa, az ország minden részét képviselő kiskapuzat kíséretében jelent meg Vargha Imre pénzügyminiszteri államtitkárnál, aki a pénzügyminiszter képviselőjében fogadta a küldöttséget, átvéve a kisüst érdekében előre elkészített memorandumot.

Madarász memorandumja

A memorandum, mely Madarász Zsigmond gondos és lelkiismeretes munkája, a következőképpen szól:

Csonka kis országunk elhagyott helyeiből, ahol a népesség vasszorgalommal dolgozva verejtékezik és sóhajtozva nyög a mai nehéz gazdasági viszonyok között a reá rótt terhek alatt, a magyar falvak poraiból keressük meg Nagyméltóságodat azzal, hogy az egész ország érdekelt népe nevében előadjuk keserű panaszunkat és meggyőzzük arról, hogy ami ez irányban történik, az nemcsak nekünk káros és veszedelemes, hanem a magyar királyi állampénztárnak is.

Ha kritika alá vesszük az összes adókat, amelyek 49-féle adónemből állnak, bárholyan bírálhatjuk is és osztályozzuk, legelső helyre kerül a szeszadó. Ennek az adónak nem kell adókievetés, itt nincs adóeltitkolás, ide nem kell végrehajtó, ez önként folyik be az állampénztárba. És éppen ezen adónak nagyrésze azon a ponton van, hogy elzárkózottság és egy bizonyos részvénytársaság miatt, ha segítség nem jön, megsemmisül.

Elzárkózottságot jelent az, hogy ezen adó megállapítása akkor történt, amikor a termelt szesznek az adóhoz illő ára volt. Most, amikor igen is alacsony ára van, az adó még mindig ugyanaz. Teljes tény az, hogy a mikor a pálinkának literje 4—5 P volt, akkor is a szeszadó 1.92 P volt, s most, mikor a

pálinkának literje 2 P, az adó most is ugyanaz. Bocsánatot kérünk, a nagy szeszgyárakat, amelyek kar-tellben lévén, az árakat megszab-ják, azokat nem éri ez a panasz. Ellenben a kis szesztermelőnél be-következett az, hogy többbe kerül a pálinka, mint amennyit ér. Így történik meg, hogy a kistermelők-nek 70—80%-a anyagját nem dol-gozza fel, hanem kiönti, azt az anyagot, amely mint hulladék ér-téktelen valami, s amely össze-gyűjtés útján az állampénztárnak jövedelmezett volna. Tovább kell mennünk panaszunkkal, itt nem állhatunk meg, mert mennyi zak-latás és kellemetlenségnek van ki-téve ez az önkéntes adózás. Itt van az igénybejelentés. Ha valaki fá-radsággal összegyűjti anyagját és azt feldolgoztatja, azonban írás-ban bejelentve nincs, büntetés alá esik. Van-e ennek jogosultsága he-lyesen ítélve? Nincs! Mert itt az adózó mindig az, akinek anyagja van, nem pedig az, akinek a neve papíron van, de anyagja nincs. És éppen ezért, mert belépett valaki az önkéntes adózók sorába, bünte-tést kap.

Sérelmes a szeszfőzetulajdo-nosoknak az is, hogy bár előre fi-zeti az adót, s ha 20%-on felül dol-gozik, a befizetett adónál megbün-tetik, bár az összes adót egy hóna-pon belül be kell fizetni. Hát kér-dezzük: miért kell büntetni az ön-kéntes adózót ezen a címen?

Most jön a java: Van egy „Fruktuss” című országos gyü-mölcs- és szeszforgalmi részvénytársaság, mint a kis szeszfőzdek-nek a réme, amely mindenáron jót akar, de nem másnak, hanem ön-magának. Amely érdekelttség öli a magyar lovagiasságot és korlátoz-a a magyar lelkiismeret szabad-ságát. Ennek az érdekelttségnek érdekében lettek kiadva a 2700—1929., 142.337—1929., 135.000—1929. és 165.000—1929. számú P. M. rendeletek, melyek teljesen guzsbakötik a kis szesztermelő és szeszfőzetulajdonos kezét. Mert a nyert pálinkának minden csöppjé-ről el kell számolnia komplikáltnál komplikáltabb lajstromok vezetésé-vel s nem szabad a pálinkával sen-ki, noha az adót megfizette. Meg-kívánja ezt az államérdek? Nem. Ez csak újabb terhet, újabb kí-nzást jelent az önkéntes adózóknak.

Nagyméltóságú Miniszter Úr!

Az egész ország érdekelt kisémberei képviselőjében állunk itt és ez-alkalommal kegyeskedjen úgy te-kinteni bennünket, mintha az egész ország kisémberei itt állaná-nak alázatosan esdve, kérve-kérve előtte. Mivel az egész ország ér-dekében állunk itt, nem hagyhatjuk ki azt az országrészt sem, ahol nem terem gyümölcs, ahol nem te-rem szőlő és ahol az a földet turo, mívelő munkás nem kaphatott más szeszestalt a multban sem, mint a lisztes anyagból készült pá-linkát. Állítsa azt bárki, hogy a pálinka méreg, de ennek ellenében tények beszélnek, mert annak a hajladozásban, erős munkában el-gyötört gyomornak jólesik egy kis erősítő. Gazdasági téren is csak jó, mert a nyert szeszmoslék igen jó sertéstakarmány, mely még a sertésvész ellen is védő or-vosságnak bizonyult. A magyar királyi állampénztárnak újabb jö-vedelmet jelent.

Nagyméltóságú Miniszter Úr! Kegyelmes Urunk! Mindezekután alázatosan kérjük a következő ké-relmünk teljesítésére:

1. A kis szesztermelőnek a szeszadót 40%-kal leszállítani.
2. Az igénybejelentést mint nem szükséges rendelkezést előrölni.
3. A befizetett adó után a túlfő-zést 20%-ról 100%-ra engedé-lyezni.
4. A kis szeszfőzdeket a „Fruktuss” gyümölcs- és szeszforgalmi részvénytársaság befolyása alól teljesen mentesíteni.
5. Ott, ahol sem szőlő, sem gyü-mölestermelés nincs, tekintetbe-véve a család és a birtok nagysá-gát, a családtagok és a gazdasági munkások számára megállapított mennyiségű lisztes anyagot pálin-kává való feldolgozásra engedé-lyezni kegyeskedjék.

6. Régi jogaink teljes visszaadá-sát, mert addig, amíg ezt vissza nem kapjuk, e téren megnyugvás el sem képzelhető.

Kegyelmes Urunk! Ez a kérés nemcsak ezé a szerény küldöttsé-gé, nemcsak a 70.000 aláíróé, amit idehoztunk, hanem a kis csonka ország összes érdekelt kisémbereié, s ma az egész ország kisémbereinek szeme néz ide és várja Kegyelmes Urunk nemes szívének irántunk való jóakarátú megnyil-vánulását, keserű és jogos pana-

szainak elismerését és alázatos kérelmének megadását.

Alázatos kérésünk megadása reményében vagyunk csonka kis országunk minden községében 1930 február havában. Valamennyi érdekelt nevében alázatos tisztelettel: *a küldöttség tagjai.*

A miniszter válasza

Több mint egy óráig tartó kemény vita fejlődött ki a memorandum pontokba foglalt tételei fölött. Vargha államtitkár rideg fináncérvei pattogtak, védve a fennálló szesz törvény támadott pontjait, szemben Madarász Zsigmond és 20 társának a gyakorlati életből merített aggodalmaival.

Mindjárt az első tételnél, amely a szeszadó magas voltát emeli ki, Vargha államtitkár azon érvelésére, hogy a szeszadó leszállítását az állampénztárt terhelő nagy kiadások lehetetlenné teszik, Madarász Zsigmond kifejtette, hogy a szeszadó és a váltságdíj mérséklése folytán fokozódó termelés és anyagfelhasználás az államkincstár bevételeit nagyban megnövelné. A küldöttség minden egyes tagja oly meggyőzően világította meg a jelenlegi szesz törvény kisértékére vonatkozó tételeinek tarthatatlanságát, hogy Vargha államtitkárt merev álláspontjában szemmel láthatóan megingatta és megígérte, hogy az elhangzottakról a legtüzetesebben referál a pénzügyminiszternek.

Az igénybejelentés elmulasztása körül támadt zavarokat és egyes vidéki hatóságoknak a törvény hibás értelmezése miatt keletkezett sérelmes intézkedéseit az ellenőrzés fokozásával ki fogja küszöbölni.

Egyébként az igénybejelentésnél könnyítést is javasol, úgyhogy a bejelentett anyagnak 20%-a helyett kb. 40—50%-át engedi túlfőzni. Rendeletet ad ki a korlátolt anyagbeszerzés megváltoztatásairól, hogy termelő termelőtől korlátlan mennyiségben szerezhessen be anyagot.

Nagy vita fejlődött ki ezután a „Fruktuss”, mint értékesítő szerv körül. A küldöttség több tagja a gyakorlati életből merített adataival bizonyította, hogy a „Fruktuss”, mint értékesítő szerv és mint a kisgazdák pálinkaanyagának átvevője, teljes csődöt mondott. *A helyett, hogy a termelőket anyagi támogatással tudná ellátni, nekik fölösleges terheket okoz és a leszállított anyag ellenértékét nemhogy folyósítani bírni, hanem még váltót is kér attól, aki pálinkáját neki leszállítja.* Ez a gazdákat teljesen tökre teszi, mivel az egyik oldalon áll az eladási tilalom, a másik oldalon a „Fruktuss” értékesítő, mely vesz, de pénzt nem ad. Ez a helyzet teljesen lehetetlenné teszi a gazdák részéről a termelés fokozását, mert befekte-

tett tőkéjüket nemhogy szaporítani tudnák, hanem ami van, az is elvész.

Vargha államtitkár az elhangzott érvelések után — látva a jelenlévők elkeseredett védekezését ama módszer ellen, mellyel a „Fruktuss” értékesítő dolgozik — kijelentette, hogy amennyiben a kívánt eredményt nem hozza meg, ennek a szervnek a leépítését javasolja a pénzügyminiszternek.

A régi átalányrendszer visszaállítására és a lisztes anyagok feldolgozásának engedélyezésére nézve ígéretet nem tehet, mert — amint mondja — ez részben megnehezítené az ellenőrzést, másrészt pedig a gyümölcs és cefrés anyagok háttérbeszorítását eredményezné.

Végül kijelentette, hogy az adóleszállítás terén máris folynak a tárgyalások s amennyire az adócsökkentése a mai viszonyok között lehetséges, igyekszik azt mielőbb keresztülvinni.

Mielőtt az államtitkár a küldöttség tagjait elbocsátotta volna, a tárgyalásnak mintegy befejezéséül a következőket mondotta:

— *A fennálló szesz törvény politikum, ezért lényeges változtatást nem ígérhetek, mert csak a törvényhozásnak áll jogában azon lényegesebb változtatást eszközölni vagy azt teljesen új alapokra fektetni.*

Elhagyva a pénzügyminisztériumot, a küldöttség átment a honvédelmi minisztériumba, ahol Madarász Zsigmonddal a memorandum egy másik példányát vitte fel Gömbös Gyula honvédelmi miniszternek, aki azonban nem volt hivatalában, de előzetes intézkedésére titkára vette át a memorandumot, megígérve, hogy azt szóbeli kérésünk tolmácsolásával továbbítja a miniszternek.

A földmívelésügyi miniszternél

Három óra volt, mire a küldöttség megérkezett a földmívelésügyi minisztériumba, ahol a küldöttséget maga Mayer földmívelésügyi miniszter fogadta, aki Madarász Zsigmond szavait megilletődve hallgatta végig s a sérelmek meghallgatása után megígérte, hogy magáévá teszi mindazt, ami a kisgazdák jogos sérelmét illeti ebben a tárgyban. — Eddig is — úgymond — mindig a falu, a falusi földművesrétegek érdekeiért dolgoztam, ígérem, hogy ezután is — *éppen úgy, mint eddig* — az ő érdekeikért fogok küzdeni. — Mayer miniszter ezután a küldöttség egyes tagjainak érvelését hallgatta meg, s miután ő is meggyőződött arról, hogy a fennálló szesz törvény mai formájában tarthatatlan, megígérte, hogy minden le-

hetőt el fog követni, hogy annak merev tételei enyhíttessenek.

A Magyar Falu vendégül látja a küldöttséget

Végül a küldöttség a „Magyar Falu” képviselőtében velük lévő Horváth titkár vezetésével társasbédre gyűlt össze, amelyet a Magyar Falu rendezett a küldöttség tiszteletére. Az összejövetelen megjelent Zsirkay János, vitéz Oláh Béla és vitéz Pölöskei János is. A küldöttség lelkes szavakkal köszönte meg a szerkesztőségnek azt a fáradságát, amelyet a kisüsti szesz főzdék visszaállítása és általában a földművesérdekek terén kifejtett. Kifejezést adtak azon meggyőződésüknek, hogy érdekeik előbbrevitelét csak úgy biztosíthatják, ha minden gazdát betoboroznak a Magyar Falu táborába.

A 70.000 aláírásnak óriási hatása volt mindhárom minisztériumban s belátták, hogy hatalmasabb tömeg erő még nem vonult fel az utolsó évtizedben, mint a mostani.

Madarász Zsigmond kijelentette, hogy az ügyet nem fogja hagyni elaludni. Ha nem elég a 70.000 aláírás, összegyűjt 700.000-et, de mégis vissza fogja szerezni elvesztett jogainkat.

S mondanunk is fölösleges, hogy ebben a Magyar Falu is támogatja gazdák érdekeit (H. I.)

Tönkrement a magyar búzatermelés

Tizennyolcadik helyre kerültünk minőség tekintetében a búzatermelő államok között — Követeliük a magnemesítés államosítását

A hazugság sorsa ma is az, ami volt régen. Előbb-utóbb kiderül az igazság és — szegyenpadon marad a hamisság. Éveken át hallottuk, hogy a mezőgazdasági kivitel rohamos visszaesésének egyedüli oka az, hogy a monarchia megszűnt és a nyitott nagy fogyasztóterület helyett köröskörül zárt ajtókat találtunk. Van ebben valami igazság, de csak rész-igazság. Az igazi ok, ami bennünket legjobban sújt, alább következik. A mai magyar búzáról lesz szó.

Valamikor, nem is olyan nagyon régen, az Alföldön, Fehér megyében egészen különös, régifajtájú búzát termelnek. Piros búzának hívták ezt a fajtát, amely acélos-kemény, kiváló minőségű magot és megőrlve az akkori világ legfinomabb lisztjét adta. Az átlagtermés holdanként bizony kevés volt. Nem is csoda. Az akkori gazdálkodás erősen külterjes, hanyag. Talajművelés, trágyázás, vetésforgó — harmadrangú kérdés. A régi osztrák-magyar monarchia vámmal védett határain belül kíváncssá vált a lakosság szaporodásával lépést tartó többtermelés. Ma-

gyarország volt az éléskamra, amely nemcsak a monarchia lakosságát látta el kenyérmagvakkal, de Ulmtól kezdve Rotterdamig és Hamburgig vitték a finom, utolérhetetlen minőségű magyar búzát. Sörárpánkat pedig az angol piac is igénybe vette.

Térült-fordult az idő. Divalba jött a többtermelés. Egyre közelebb az újságokban, hogy mennyit termel a belga, a hollandi gazda és milyen keveset termelünk mi. Pedig a mi földünk jobb azokénál! Át kell vennünk az ő termelési rendszerüket. — És itt történt az első kisiklás. Nem vették tekintetbe a mi száraz időjárásunkat, amely a jobb termőföld ellenére sem enged azokéhoz hasonló mennyiséget termelnünk

Nem nézték a mi búzáink minőségét, csak a termés átlagos mennyiségét. És megkezdték a magnemesítést!

Behozták a nyugati búzafajtákat és jobb ügyszó méltó buzgósággal kezdték meghonosítani. Három szempont volt döntő jelentőségű előttük: rozsdamentesség, a meg-

dőléstől mentesítő erős szárképződés és a bő magtermés. Hogy a szemek minősége milyen, azzal senki sem törődött. A monarchiát védő magas vám, a háború insége és a háborút követő első évek búzahiánya hatodrangúvá súlyosította a minőség kérdését. Miután a magnemesítés nem volt állami kézben, hanem magánüzletként fejlődött — a liberalizmus nagyobb dicsőségére — a tudományos ellenőrzés gyenge lábon állt. A magyaróvári növénykísérleti állomás az egyetlen fóruma az úgynevezett magnemesítésnek. Ez pedig rendkívül egyszerű módszert alkalmaz:

Jön a levél, amelyben valamilyen birtokos vagy bérlő bejelenti a magnemesítő állomásnak, hogy ő ilyen vagy amolyan búzát vagy árpát vagy egyebet nemesít. Erre

a magnemesítő állomás vezetője kiutazik a bejelentett birtokra, megállapítja a fajtát, törzskönyvezi, mint az apaállatokat és számot ad neki.

A bejelentett adatok alapján felveszi az ajánlatos vetőmagvak listájára és — ajánlja! Hogy eddig

hány százat ajánlott, mellékes. A fontos az, hogy ajánlja és hosszabb vagy rövidebb cikkben felhívja rá a törekvő gazdák figyelmét. Jelszó maradt a régi: a többtermelés. Pihenésül nézzük meg, hogy ezalatt

mit csináltak a tengerentúli nagy gabonatermelő államokban?

Vegyük mintául Kanadát. Nemcsak azért, mert sok kivándorolt testvérünk töri ott a rögöt, de azért is, mert *gyér lakossága ellenére évente tizszerannyi búzát termel, mint az egész Csonka-Magyarország.*

Kanadában

a magnemesítés állami feladata.

Ennélfogva a nemesítést kizárólag — *haszonra való tekintet nélkül* — tudományos szempontok szerint művelik. Ott lehetetlen volna az a gyakorlat, ami nálunk meghonosult. Nálunk az úgynevezett magnemesítő telep a földművelésügyi minisztériumnak igyekszik eladni „nemesített” magvait és az osztja széjjel a gazdák között. A közönséges gabona és a nemesített ára között mutatkozó különbözetet és az időközi kamatot a kormány fizeti. Persze a mi adófilléreinkből. Jóakarattal. És

nincs senki, aki felvilágosítaná a minisztert, hogy ezzel a nagy igyekezettel teszi tönkre a magyar búzatermelést.

Nincs senki, aki felvilágosítaná, hogy az egész többtermelési rendszer kátyuba jutott! Kanadában egy vidékre (amelyik nagyobb, mint az egész Csonka-Magyarország) csak két-, legfeljebb háromfajta búza termelését engedik meg. Ezért van az a behozhatatlan előnyük, hogy

ők egyfajtából tudnak piacra vetni olyan mennyiséget, amennyit az egész megmaradt Magyarország nem tud előteremteni.

De szövethetési közraktáraikban még ezt is kiválogatják és egységesítik.

De a kanadai állami magnemesítő még ezentúl is eredményt ért el. Olyan

rendkívül acélos és emellett bőven termő fajtákat tenyésztett ki, amelyeknek minősége messze felülmúlja nemcsak az itt-ott még megmaradt régi magyar búzát, de még a véletlenül jól sikerült néhány magyar nemesített fajtát is.

Mert ilyen is akad az ezeregynéhány száz törzskönyvezett fajta között. Ezekből a kiváló amerikai fajtákból más országok is vettek át vagy maguk nemesítették tovább. Így jutottunk el odaig, hogy

a mi

sége tizedik helyre szorult a búzafajták között.

az egész Csonka-Magyarország átlagbúzája pedig *kénytelen megelégedni a tizennyolcadik hellyel.*

Ezért nem kell ma a mi búzánk. Ezért súlyos feladat a búzafeleslegünk értékesítése!

Azért voltak és vannak is nálunk olyan gazdák, akiknek szemét nem kerülte ki a jövő igazi arca, amikor a magyar mezőgazdaság számára csak egyetlen megváltás mutatkozik: a jobb minőség termelése. Ilyen gazda József királyi herceg.

Még a háború előtt fogott hozzá jószágkormányzójával, a kitűnő Baross Lászlóval ahhoz, hogy a híres kanadai búzafajtát, a tavaszi „márki-búzát” őszibúzává változtassa át és telelővé tegye. Tizenhét esztendő kemény munkájára és sok-sok áldozatra volt szükség, amíg a kanadai márki-búzából kitenyésztette a kiváló minőségű „bánkúti búzát”. Ez a búza mennyiségre és minőségre ma a legkiválóbb magyar búzafajta. És emiatt a búza miatt harcol az OMGE, lapjának, a *Közteleknek* hasábjain a magyaróvári magnemesítő igazgatója, Baross László ellen.

Legfőbb érvük a bankúti búza ellen az, hogy idegen eredetű.

Hogy a lőtől kezdve a baromfiig és a komlótól kezdve a szudáni fűig egyebütt nincs kifogásuk a külföldi származású nemesítés ellen, az mellékes. Csak a búzánál ilyen hazafiak. A bajor „Danubia-árpát” hat évvel ezelőtt lelkesen törzskönyvezték. Csak a búzát féltik. Ha ugyanis a magyar gazdák mind Bánkútról vagy a mosonkiliti bérletől, Németh Viktor-tól, vagy a németbolyi uradalom jószágkormányzójától, a kiváló Manningertől vennének vetőmagot, akkor mi lenne a hivatalosan támogatott magnemesítő részvénytársaságokkal? Ha elmarad az állami vásárlásból eredő óriási haszon, akkor nem lesz érdemes „nemesíteni”.

És hogy még világosabban lásd, magyar testvérem, hogy hogyan vezettek a falnak, zsidó példával élek. A híres békéscsabai gözmalom feje, az öreg Rosenthal, aki ma Magyarországon a legkiválóbb lisztet őrli, a bankúti búzából tiz vagonnal kivitt *Németországba*. Örletlenül. Kiváncsi volt rá, hogy az általa jónak tartott bankúti búzát értékelik-e odakünn. Kisült, hogy igen! Ugyanakkor,

amikor vidéken tizenkilenc pengőért vették az átlagbúzát, Rosenthal Németországban harmincegy pengőért adta el métermázsánként a bankúti búzát.

És ez a természetes. A nyugati államok bőtermő, de puha búzája-hoz szükség van acélos, kemény

búzára. A kettő keverékéből jobb minőségű lisztet kapnak. Ezért veszik a kemény kanadai búzát, hogy feljavítsák a minőséget. És ezért nincs szükségük az agyontörzskönyvezett, de nem fajálló, össze-vissza kevert puha búzafajtáinkra.

Úgy látszik, már a kormány is feleszmélt, mert az idén elhagyta a búza-vetőmagakciót. A tanulságot még nem merte levonni, mert például a Székács-féle magnemesítő részvénytársaság, az Országos Mezőgazdasági Kamara legbensőbb védelme alatt pihen. Ha valami ilyenbe belefog, Székácskat nem hagyhatja ki. Azoknak pedig rettentő sokfajta „nemesített” búzájuk van. Igaz, hogy a külföldiek azt a búzát keresik, amelyből egyöntetű minőségből sokat vásárolhatnak, de hát — ez mellékes.

És ez a ferde rendszer nemcsak a gazdát teszi koldussá, hanem a magyar malomipart is. Újabban nem egyszer történt meg, hogy a nyugat felé eladott és kiszállított lisztküldeményt a rendelők nem vették át. Méltán, mert ők

a magyar lisztet keverésre veszik.

Úgy, mint régen. Ha azután látják, hogy gyenge, puha lisztet kapnak, visszautasítják. Ha ellen-

ben Magyarország túlnyomó részben acélos búzát termelne, finom búzákat és lisztünket eladhatnánk a rászoruló nyugati államokban. *Viszaállíthatnánk az őrlési forgalmat* és a kivitt drága magyar búza helyett hozhatnánk be gyengébb minőségű balkán-búzát. Nekünk az is jó. Itt maradna a sok őrlési melléktermék, a korpá, ami viszont állattenyésztésünk fejlesztésére volna fontos.

De mindez csak — volna! Tényleg azonban ankéteznek, tanácskoznak, adnak hátborzongató kiviteli prémiumokat és világkatasztrófát emlegetnek. Hát az bizonyos, hogy *a világpiacon nagy a gabonaválság.* De Rosenthal megmutatta, hogy

a jó magyar búzát nemcsak el lehet adni, de óriási nyeregséggel lehet eladni.

Ha a kormány öt esztendőre lefoglalná ezeket a kiváló fajtákat és a gazdák többségét ezzel látná el vetőmagként, feleslegessé válnék az ankét, no meg a zürichi állami részvénytársaság, amely így se tud kivinni. Sőt a Mezőgazdasági Kamara is népszerűvé válnék, ha Székács-féle magnemesítője olyan fajtát hozna forgalomba, amelyet a gazdától meg is vesznek. Legközelebb más szempontból mutatjuk be ugyanezt a kérdést.

Sényi Pál dr.

Bizonytalanság a gyufakölcsön körül

Új földreformot és a hitbizományok megreformálását tervezi a kormány — Mennyi marad a kölcsönakcióra?

Megírtuk, hogy a kormány az utolsó gyufakölcsönrészletet az eladósodott gazdák helyzetének megjavítására akarja felhasználni, hogy olcsóbb kamattal és kedvező visszafizetési feltételekkel kiemelje. De egy másik terv is felmerült, amelynek értelmében a kormány ezt a pénzt az eladósodott birtokok összevásárlására fordítja és azt kiparcellázza az arra rászorult kisgazdák között. Ezeket a kérdéseket még mindig nem sikerült tisztázni, csupán annyi állapítható meg, hogy a hivatalosan közzétett új agrárprogramot nem a földművelésügyi miniszter készítette és arról Mayer János földművelésügyi miniszternek előzetesen tudomása nem volt.

Az egységes pártban ezután a vélemények erősen megoszlanak, egyik rész felfogása szerint a hivatalos bejelentés a miniszterelnök új politikai irányának megnyilatkozása, míg mások azon nézetben vannak, hogy a hivatalos jelentés többet tartalmaz, mint ami a kormány intencióinak megfelel és a végrehajtás során visszatérnek majd ahhoz az eredeti elgondoláshoz, amelyhez már a földművelésügyi miniszter és a pénzügyminiszter is hozzájárulását adta.

Eszerint az eredeti elgondolás szerint a gyufakölcsönből megmaradt 47 millió pengőt a négy altruista pénztézet: a Magyar Földhitelintézet, az Altruista Bank, az Országos Központi Hitelszövetkezet és a Kis-

birtokosok Földhitelintézete kapja meg, hogy elsősorban a mezőgazdaság szinte elviselhetetlen hitelviselésén segítsenek és lehetővé tegyék, részben legalább, a súlyos feltételű rövidlejáratú kölcsönöknek hosszulejáratúvá való átalakítását. A négy pénztézet közül azonban az Altruista Bank a rendelkezésére bocsátott pénzügyi eszközök nagyobbik részét arra fordítja, hogy eladósodott, vagy árverés alá kerülő birtokokat összevásároljon és azokat a lehetőségig kedvező feltételek mellett kisgazdák között parcellázza. Kisebb mértékben résztvesz ebben a parcellázási akcióban a Földhitelintézet is, úgyhogy végeredményben a 47 millió pengőnek körülbelül egynegyed részét, 12,500.000 pengőt, fordítanak majd erre a parcellázásra, ami a kormány új birtokpolitikai reformjának bevezetője volna. A gyufakölcsön háromnegyed része tehát a mezőgazdaság hitelviselésének enyhítésére szolgálna, ami megfelel a pénzügyminiszter korábbi kijelentéseinek és a mezőgazdasági érdekképviseletök óhajításának is.

Ennek a tervnek megvalósítására mutat az a nyilatkozat is, amelyet Mayer János földművelésügyi miniszter tett, aki kijelentette, hogy a kölcsön felhasználására vonatkozólag végleges döntés még nem történt, de mindenesetre gondol arra a kormány, hogy az eladósodott birtokok egy részét megvásároltassa és arra alkalmas kisgazdák között parcelláztassa.

IGAZSÁGOK

Székely Nándor ig. tanító gondolataiból.

A tanyavilág sötét ugar, ahol még a nap nem világít, csak a hold küld le rá sápadt, halvány sugarakat. Fehérre meszelt házikója csak a sötétben bolyongó vándorban ébreszt reményt gyenge mécsvilágával, más, aki látja, elszomorodik, de nem a tanyát sajnálja, hanem azt, aki benne lakik. A kultúra képviselői közül keveseket csalogatott magához a puszták nagy költője után kevés ember akad, aki azt mondaná: „Ott szeretnék élni a puszták közepén...”

A tanyát bizony nem szeretjük eléggé s ha vendégmarasztaló s tilalomfa módjára lebilincselő sara hozzánk ragaszkodik, akkor már Petőfivel szólunk:

Szép tőled, Alföldem, szép, hogy olyan jó szíved nagyon,
De mindazonáltal azt szeretném, ha nem szeretnél oly nagyon.

A bíró itt nem oszt igazságot, a pap nem hirdet ígét és a harangszó meghalni jár ide.

Nem jár itt cifrára festett automobil, dübörögve zakatoló gőzmasina, csilingelő villámvonlat; itt csupán egy vonat közeledik; a villámvonlat és erre a vezényszóra indul: hi!

A tanya a társadalmi rend nyomorék gyermeke. Szükség szülte alakulat. A török hódoltság idején elpusztult helységek városokba szorult lakóinak rendszertelen kirajzása. Kevés előrelátással ennek a kirajzásnak lehetett volna olyan irányt adni, hogy a magyar őserő az elpusztult helységeket restaurálja.

Ez akkor nem történt meg és saját helységem határában elpusztult öt kisebb helységből is egyetlen egy fel nem épült. Helyette megvannak a tanyák, amelyek kulturális viszonyai a magyar államhatalom megoldatlan és szinte megoldhatatlan problémáját képezik.

Tanyai kultúrát ugyanis ne keress, mert az nincs: „S hova mit sem tétél, kincset ne keress ott!”

Élete élettelen élet, mert a mindent fenntartó életet elvisszük onnan, de életet adó életet nem visszung oda.

Pedig méhében szunnyadó erők, nagy lehetőségek és mérhetetlen kincs van elraktározva, de avatatlan kézben nem kimeríthetetlen kamara, fogy — az ereje fogy és végül elfogy, mert — a tudatlanság kincseit a felszínre hozni nem bírja, de őseréjét elpredálja.

Az öreg föld nagy bölcsész. Fialatos őseréjében boldog-boldogtalanok bőven öntötte kincseit. Ma már megravaszkodott vagy megokosodott s csak hozzáértő, okos gazdának tárja fel gyümölcseit.

A mai tanyai lakos a föld könyvéből olvasni nem tud.

A társadalmi együttélés hiánya, az érintkezés, közlekedés nehézségei a tanya világát mai napig megtartotta öskultúrátlanágban.

A tanya népe a mezőgazdaság tudományát még őseitől örökölte, ezt a tudományt el nem herdálta, de nem is gyarapította, még mindig a régi mesgyén halad s nem veszi észre, hogy oda van az eső, harmat és az őserő.

Munkája sikertelenségének okát az időjárásban keresi, ahelyett, hogy annak szélsőségei ellen tudna és próbálna védekezni.

A tanyavilág mezőgazdasági helyzete meglehetősen siralmas, földje legjobb esetben feles termést ad s így nagy részben kihasználatlanul hever.

Nemzetünk legnagyobb tőkéjét, a földet nem bízhatjuk tisztán olyan fizikai erőre, amely a megfelelő

szellemi erőt nélkülözi, mert életbevágóan fontos, hogy két kalászt termeljünk ott, ahol eddig egy termett. A többtermelés sokat hangoztatott jelszava a tanya viszonyai között nem más, mint üres bombaszt a levegőbe. Nem azért nem termelünk többet, mert nem akarunk, hanem azért, mert nem tudunk!

„Meg kell indítani a többtermelést”-jelszó úgy hangzik, mint ha annak akadályá csak egy zsilip volna, amelyet kinyitva zuhogni fog a többtermelés. Természetes, hogy

nem így van, nem zuhog, sőt csöpögni is gyengén csöpög.

Ma különben nem is többtermelésről, hanem olcsóbb termelésről beszélünk. A két fogalom úgy hasonlít egymáshoz, mint két tojás. A többtermelés egyben olcsóbb termelést is jelent.

De bármelyikről beszéljünk, azt elérni csak a mezőgazdasági műveltség színvonalának az emelésével lehet. Ezt a célt szolgálnák a tanya világában az iskolák, amelyek nélkül nincsen élet, nincsen jövő...

Bag vagy Aszód

Ahol az iskolákat más községhez csatolják — Csak szolgabírói engedéllyel temetkezhetnek régi községük temetőjébe

A „Magyar Falu” számára írta: ifj. Szászi András

Mikor felvetettem itt e kérdést Bag, vagy Aszód, azért teszem, hogy felhívjam az illetékes hatóságok figyelmét egy, évek óta húzódó eljárásra, melynek célja: az aszódi házhelyeknek Aszódhoz való csatolása. Hogy miért égető ennek a területnek Aszódhoz való csatolása, annak indokait itt felsorolom, hadd lássák a felparcellázott területen lakók súlyos helyzetét.

A földbirtokreformeljárás során az aszódi házhelyigénylők részére, mint házhelyeknek legalkalmasabb területet, az Országos Földbirtokrendező Bizottság felparcellázta báró Schosberger Lajos nagykartali uradalmának a bagi határban fekvő, az aszódi házak tövéig benyúló egy tábla szántóföldjét. Mintegy kétszázötvenen jutottak így házhelyhez. Ma már az úgynevezett újtelepen száz ház áll, melyeket részben a Falusi Kislakásépítési Szövetkezet által nyújtott építkezési kölcsönből építettek fel.

Mivel a házhelyekhez jutottak egytől-egyig mind aszódi lakosok s a házhelyeknek felparcellázott terület Aszóddal összeér és kiépülése esetén Aszóddal egybeépül s tekintettel arra is, hogy Bag község az úgynevezett újtelephez légvonalban is két kilométer távolságra fekszik és csak az Aszódon keresztülvezető, körülbelül ötkilométeres úton érhető el, eljárás indult a területnek Aszódhoz való csatolása iránt. Ez az eljárás még maig sem fejeződött be, mert úgy hirdik, hogy Bag község elöljárósága nem hajlandó a felparcellázott területet Aszódnak átengedni.

A két község késhegyi menő harcot vív egymással. Aszód nem akarja átengedni lakosait Bagnak, viszont Bag nem akarja átadni a vitatott területet Aszódnak. Hogy melyik győz a kettő közül? Aszódiak szerint Aszód, bagiak szerint Bag. Biztosra egyiket se lehet venni.

Míg a községek elöljáróságai egymással való viaskodással húzzák az időt, súlyos helyzetben élnek az újtelepiek. Ügyes-bajos dolgaikat Bagon kell intézniük, mert oda fizetik az adót. Ha gyermek születik, Bagra kell menni bejelenteni. Ugyanez áll fenn a halálozásnál is. Ha valaki meghal az újtelepiek közül, Bagon kell bejelenteni a halálesetet s formálisan meg kell kérni a bagi elöljáróságot, hogy az aszódi temetőbe temethessék az újtelepi halottat, az aszódi főszolgabíró engedélye szükséges, mert tör-

vény szerint az újtelep más község területe. S ugyancsak főszolgabírói engedély volna szükséges ahhoz is, ha véletlenül valamelyik újtelepi halottat Bagra akarnak szállítani.

Hivatalból hivatalba kell járni s fizetni az egyik helyen is, meg a másikon is.

Ötven iskolaköteles gyermek van az újtelepen. Ötven gyermek jár az aszódi iskolába. Ezek a gyermekek háromnegyedórát utat tesznek meg, hogy az iskolába eljuthassanak. Hidegben, hóban, sárban, esőben háromnegyedórát gyalognak s állandóan ki vannak téve az elgázolás veszelmének.

Az iskolaköteles gyermekek szülei az elöljáróságokhoz fordultak s kérték, adjanak gyermekeiknek az újtelepen iskolát. Az aszódi elöljáróság azt felelte, hogy amint az újtelepet Aszódhoz csatolják, nyomban megkezdik az iskola építését az iskola számára fenntartott területen. Bagon hasonlóan nyilatkoztak.

Az eljárás évek óta folyik már s ki tudja, mikor lesz már vége, mert az urak ugyancsak kényelmesen foglalkoznak az ügy tárgyalásával.

Ezekután érthető az újtelepiek felháborodása a Bag község által kivetett pótdó felett, mely adóban a Bagon épült kétemeletes iskola költségeinek egy részét hajtják be.

Ennek a pótdónak s más pótdóknak a kivetésénél a bagi elöljárósági urak úgy látszik megelégedtek egy miniszteri rendeletről, mely még ma is érvényben van. Egy más ügygel kapcsolatosan olvastam róla a napokban. Ez a rendelet azt mondja, hogy „állami házádomentességet élvező házak mentesek a községi pótdóktól is”.

Az újtelepi házak mind házádomentese. Figyelmükbe ajánlom ezt a bagi elöljáróságnak. S figyelmébe ajánlom Bag község elöljáróságának egy másik miniszteri rendeletet is, melyben az áll, hogy „a hadirokkantak ügyeit a hatóságok méltányosan intézzék”. Az újtelep lakói nagyrészt hadirokkantak, hadiözvegyek, hadiárva. Hol van az átcsatolási eljárásban méltánylás Bag részéről? Nyoma sincs, de annál több akadályoskodás van benne.

Itt, a nagy nyilvánosság előtt arra kérem Bag község elöljáróságát, hogy az újtelepi ügynél ne csak számításokkal éljenek, hanem gondolkozzanak is. Gondol-

kozzanak egy kicsit a szívükkel is s lássák be végre, hogy magatartásuk milyen súlyosan érinti az úgynevezett újtelepen élők érdekeit. Ne akaratoskodjanak, engedjék át azt a területet Aszódnak. Ha másra nem, hát legyenek tekintettel az iskolásgyermekekre s mentsek meg őket attól, hogy háromnegyedórát kelljen gyalogniuk az iskolába.

Az aszódi elöljáróságot pedig arra kérjük, fogja meg erősebb kézzel a dolgok végét s ha másként nem megy, hát vigye magasabb fórumok elé az ügyet, ne hagyja végtelenségig elhúzni az eljárást, hisz ha már most vége lenne, akkor is éppen eleget ténfergett volna ez az ügy a közigazgatás útvesztőiben.

Nyolcszáz ezer font aranyat keres a tenger fenekén egy amerikai feltaláló

Lake Simon amerikai feltaláló, aki egyike volt a legelső búvárhajó-építőknek, a jövő nyáron a Long Island öböl közelében, néhány mérföldnyire Newyorktól át fogja kutatni a tenger fenekét egy angol hajó roncsai után, amely 1783-ban érkezett New York közelébe, röviddel azután, hogy az angol csapatok kivonultak a városból. A hajó több, mint 800.000 font értékű aranyat vitt, amelyből az angol csapatok zsoldját kellett volna kifizetni, de Hell Gate közelében szirtbe ütközött és elsüllyedt. Thomas kapitány, amerikai vállalkozó 40 évvel ezelőtt egy régi angol okiratból véletlenül megtudta a kincs történetét és nagy összegeket költött a hajó felkutatására, de kísérletei kudarcra végződtek és efeletti bánatában meghalt. Lake bízik a modern búváreszközök tökéletességében és kijelentette, hogy ha tényleg arany van a tenger fenekén, rövidesen meg fogja találni.

Márciusi ének

Írta: Kiss Menyhért.

Azt a Márciust várom én,
Ha ajkamon Kossuth-nótával,
S lelkes, újjongó tót-világgal
Gyopárt szedek a Tatra tetején;
Ha azt mondhatnám: tót barátaim,
Ugy-e, hogy jobb volt ezer éven át
Szeretni, védni együtt a hazát,
S aratni az Alföld dús halmaiban.
Azt a Márciust várom én,
Mikor szabad lesz a beszéd, a dal,
Ha szavalhatom, hogy „Talpra magyar!”
Kolozsvár főterén —
S büszkén emeljük fel csüggédt fejünk,

S a székely föld apraja-nagyja
Az esküszót így tovább adja:
„Rabok tovább nem leszünk!”
Azt a Márciust várom én,
Ha svábok, bunyevácok összeállva
Csárdást ropnak mámorosan, zihálva
Szabadka főterén,
Rezesbada recsegi: recece,
Mint szélvész perdül a lány, a legény,
Haj, negyvenkettes baka vagyok én,
Szép horvát kislány, szólj, szeretsz-e
Azt a Márciust várom én, te?
Mikor együtt lesz mind a hatvanhárom,

S ezeréves szentistváni határon
Szebb lesz a hajnali fény...
Milliók szíve dobogja vadul,
Csak egy igazság van e földön,
Hogy csonk hazánk nem lehet börtön,
S tréfált velünk Hadúr...

Pályázatok a Gömbös Gyula jutalomra

A demarkációs vonal

Tél van. Hó nincsen bár, de dermesztő hideg idő jár. A leszállt köd a fákon jeges zuzzá fagyott, és a sok jégvirág szerte a fákon gyönyörű látványt nyújt.

Ma a nap kisütött. Sugarai talán mind összpontosultak, s egy határmenti falu szegényes kis házában ablakán betolakodva, egy szerető édesanya halálos ágyánál gyűltek össze.

Ma talán nem is bocsátja a jó öreg nap másfelé sugarait, ott akar szolgálatot tenni mégegyszer és utoljára egy jó édesanyának, akinél a gondviselő, ha nem is idegen, de mégsem az édes, a tulajdon gyermek.

Pedig oly közel van hozzá, alig félóra járásra, akit egykor a szíve alatt hordozott, akiért ő éjjelt is nappallá téve, özvegyi kenyerén oly keservesen nevelt. Csak egy árok, amelyhez annyi átok és könny tapad, választja el tőle az ő szeretett gyermekét, a demarkációs vonal.

Talán már meghalt volna, már kiszállt volna egy héttel előbb megigazult lelke nemes testéből, de nem tud. Még csak egyszer ölelhetné lihegő keblére szerető gyermekét, még csak egy csókot, egy utolsót lehelhetne fia homlokára és akkor, akkor mily édes volna a halál. De hiába, nem lehet, meg kell anélkül halnia.

Túl a demarkációs vonal melletti faluban, egy nádfödelű kis házhoz, nap-nap után benyit a postás s egy levelezőlapot ad be, amely egy édesanyáról visz hírt a magyar hazából, hogy nem tud meghalni addig, míg szerető szívére nem ölelheti még egyszer kedves gyermekét. A fiú mindent elkövet, hogy csak egy órára engedjék át az édesanyja karjai közé, ha másképp nem, hát *fegyveres kísérettel*.

Minden hiába, nem lehet!

Nem engedik meg az átjárást semmi szín alatt a bocskorosok, mert félnek, hogy félrevezetik a hatóságot és kémkednek.

A fiú mindennap kimegy a kertben emelkedő dombocskára, honnét így télvíz idején belátja szülőfaluját és lelke mélyéből eredő, fájó sóhajokat küld az édesanyjai ház irányába.

Amint egyik napon ismét így kimegy, hallja, hogy szülőfalujában megszólalnak a harangok. Halott van. A fiú felsóhajt. Uram és Istenem! De csak nem az én jó édesanyám?

Fájó és aggasztó gondolatok marcangolják lelkét; ha mégis az édes jóanyám volna?!

Az átvirrasztott és izgalommal eltelt éjszaka után kiment a kert végére, hol a demarkációs vonal húzódik. Hisz a halottat is ott viszik el a tulsó oldalon a temetőbe, s ott vár, hogy megtudja ki a halott szülőfalujában. Érti, hogy szívét valami titkos balsejtelem marcangolja.

De egyszer csak feltűnik a gyászmenet. Aggódva várja, hogy közel érjenek. Menne elibük, de a bocskoros ör szuronysegezve mondja, hogy nem lehet... A menet odaér. A fiú a koporsón, aranybetűkkel az édesanyja nevét látja.

Hiába az ör, hiába a demarkációs vonal, a fiú az édesanyja koporsója felé rohan, de közben az ör átkozott nyója elfalálja. Leroskad. De

nem törődik vele, hisz már magyar földön van. És szól a gyászmenetnek, kik köréje gyűltek.

Érzem, hogy meghalok! Tegyetek engem is az édes jóanyámnak a sírjába. Nyugodtan halok meg, mert magyar földben, az édes jó anyám mellett pihenhetek, s nem járnak sírom körül holmi bocskoros hordák. Aztán mégegyszer felsóhajt, s arca mosolyra derül, szemei tágranyílva nézik a kék eget, hova nemes lelke száll, hogy ott, az Úristen előtt bizonyosságot tegyen arról, amit az édesanyja már bizonyára elpanaszolt, hogy a legnagyobb igazságtalanságot akkor követték el a földön, amikor Trianonba a térképen meghúzták az új magyar határokat, a demarkációs vonalat.

Kántor József, Kajdacs.

A mi „diktátorunk“

Válasz az Est 39-ik számában megjelent cikkre

írta: ifj. Gurnai László,
Kőrösladány.

Az a föld, amelyen itt állunk, magyar föld, mely nekünk táplálékot ad. Kinek kevesebbet, kinek többet. És ez a föld ma is itt van, ma is tart bennünket és tartja a mi jegyzőnket is, akit az „Est“ megtámadni méltóztatott. Itt él továbbra is a körösmenti faluban s ha a sors is úgy akarja, még nagyon soká. Kinek öröme, kinek bosszúságára. Akinek hogy tetszik. Nekem például tetszik. És, ha tárgyilagosan bírálunk, másnak is.

Mert tudja meg a nevezett újság cikkírója, hogy mi sohasem fogjuk elhinni, hogy a mi jegyzőnk hivatalos minőségében akár szépasszonynak, akár özvegyasszonynak, vagy bárki másnak többet tenne, mint amennyit a hivatalos kötelessége megenged. Akár Lugosról jött, akár Pozsonyból, akár Karánsebesről.

Az igazság az, hogy vitéz Pándy főjegyző minden embernek rendelkezésére áll. Szereti a népet, s ahol csak lehet, segít. Nekem is segített, másnak is, aki hozzáfordult, mindenkinek. A földmunkáságnak Népházat épített, hogy fejlődjön s tanuljon. Melyik jegyző teszi ezt? Hányat találunk még ilyen ebben az országban?

És mindezt a körösmenti kis falu „diktátora“ csinálja. Az a „diktátor“, akit meghurcoltak.

Amikor kötelességemnek tartom az igazságot leszögezni, nem a megfizetett ember beszélem, hanem a haladni vágyó magyar, aki minden olyan „diktátort“ szívesen lát községében, aki hatalmát a nép boldogulása érdekében használja.

A FALU POÉTAI

Sír a hegedű...

(Lengyel Rózsika művésznőnek.)

írta: Fekete Sándor.

Kopott fa, még aligha adott úgy
Bús szívemnek felvidító hangot,
Mint a Tiéd: drága művészlélek!
Büszkesége vagy: a magyar népnek.

Oh, azok a mester-, művész-kezek!
Elbűvölnek minden szívet, lelket,
Falucskámban, míg él, ki hallotta
Művészeted — nem feled: az soha!

Aldott legyen, ki adott e népnek!
Hír, dicsőség aranyozzon: Téged!
Eperajkad, mint a rózsza: nyíljon —
Hegedűskéd boldogságról sírjon!

Adóhajtás falun...

Özvegyasszony dülledező háza,
Végrehajtó jár az udvarába.
Régen nem fizette az adóját,
Dobra ütik tenyérynai portáját.

Pillanatig várjanak még kérem!
Mire való ez a rozsdás érem?
Az uram, mint hősi halott halt meg,
Itt a levél, olvassák el keetek!

Tehenemet a vörös megette,
Lovamat az oláh elvitte,
Agyonlőtte a fiamat érte,
Ma volna húsz éves, ma estére.

A lányom az ispitályba fekszik,
Ezt akartam mondani, ha tetszik,
Licitáljon, ha ráviszi lelke,
„Nem dobolom, nem ér annyit telke.“

Tiszafüred, 1930 március hó.

TARNÓCZY JÁNOS főmolnár.

Halvány lila ibolyák

Erdő szélén járva, várva,
Gondoltam az ibolyákra.
S mintha a fák téli álma
Ébredne száz csodába!

Kék ibolyák mind kinyíltak,
Csalogattak, hívogattak.
S a napsugár meleg fénye
Zöld ruhát tett a zord télre.

Erdő szélén járva-keelve,
Mondtam dalt a kikeletre.
Az illatos mesék, nóták,
A szívemet teleszórták.

Halvány, lila kis ibolyák,
Azt mesélték, azt suttogták:
Higgy a szentelt szerelemben,
Ha látsz könnyet női szemben.

Hazudtatok kis virágok,
Becsapjátok a világot...
Igazabb az árva madár,
Aki párját siratva száll.

Né csaljátok a szívemet,
Az a kislány úgysem szeret.
Hamis volt a szíve-lelke,
Nem volt igaz a szerelme.

Sorkitófalu

BÖRÖCZ VINCE.

Daloljatok!...

Csak tovább, tovább zengjen az ének,
Mosolyogjon az arc és ne könnyezzen a szem,
Dalolva ezerszer könnyebb lesz az élet,
Ne hagyja hát abba a dalt most senki sem!...

Csak tovább, tovább zengjen az ének,
Viharként törjön föl zúgó harsonája,
S villámként szórja szét fájdalmunk az égnék,
Hogy tovább nem élünk árva, rab-hazába!...

Csak daloljatok, hisz fáj bennünk valami,
Mert szívünk sötét, mint éjjeleknek leple,
Hát nem fogunk többé sohasem kacagni?
Halotti éneket mormoljunk csak egyre?

Nem, ezerszer is nem!... Csak zengjen az ének,
Mi gyújt, korhol, riaszt, s a nagy tetterre tanít.
Fel tehát a dalra! Ez legyen ígézet,
S ez szaggassa össze multunknak átkait!...

SEPSI JÓZSEF.

Tavaszi dal

Harmat ragyog a határon,
Fű, fa, virág mohón issza...
Ki sírhatott fent az égből,
Hogy a könnye olyan édes
S mint kristálygyöngy olyan tiszta.

Tán az égi angyaloknak
Örömkönnye hullhatott le,
Hogy az örök Mindenható
A határt ily virághímest,
Szép ruhába öltöztette.

Szentléránt.

MORSSITS LAJOS.

Atkozott a világ

Atkozott a világ Isten igazába,
Hétköznap ne próbálj menni a kocsmába,
Mert tüstént azt mondják: Ez is egy részeges,
Tudod jó barátom, a világ ma szemes.

És, hogyha vasárnap táncra mégysz a lánnyal,
Vigyázz, miként húzatsz nótát a cigánnyal.
Mert az a sok asszony, ki a táncot nézi,
Mindannyi rólad fog hetekig beszélni.

No, meg lányosházhoz, ha el akarsz menni,
Tanuld meg, hogyan kell ruhádat felvenni.
De akkor is vigyázz, hogy ülsz le a székre,
Ne ám, hogy ferdén ülj, mert már le vagy nézve.

Hanem szép egyenest és vigyázz, mit beszélsz,
Mert, ha elhibázod, akkor jobb, ha nem élsz.
Egyszóval: mindenre vigyáznod kell máma,
Mert, ha nem, már másnap jár a falu szája.

Bátya.

GUSVÁN I. PÁL.

Hogyan oszlik meg a magyar földbirtok?

A Magyar Statisztikai Szemle legfrissebb száma összeállítását közlő Magyarország legújabb birtokmegoszlásáról. Ez az összeállítás az ötven kataszteri holdas és ennél nagyobb birtokokra vonatkozik. Kiderült, hogy 1928. év utolsó napján 24.692 ilyen földbirtok volt Magyarországon és ezeknek a birtokoknak a területe 8.730.241 katasztrális holdat tett ki. 12.779 ötven holdnál nagyobb, de száz holdnál kisebb földbirtok volt egy évvel ezelőtt Magyarországon. Ezek területe 848.250 katasztrális holdat tett ki. Végeredményben az a helyzet, hogy a 8.730.241 katasztrális holdból 23 ezer 445 birtokosnak van 3.768.000 katasztrális holdja, 1247 birtokosnak pedig 4.961.874 katasztrális holdja. Szóval

az 1247 ezerholdasnak jelentékenyen több földje van, mint annak a 23 és félezernek, akinek a birtoka az ezer holdat nem éri el.

Legtöbb földjük a 2—5 ezer holdas kategóriába tartozó birtokosoknak van. Ilyen birtokos Magyarországon 383 van és ezeké a föld 13.3 százaléka. Utána következik a sorban az 500—1000 holdas kategóriába tartozó 1468 birtokos, akik kezén a föld 11.7 százaléka van. Ezzel szemben a 12 ezer 779 ötven holdnál nagyobb, de száz holdnál kisebb birtokok tulajdonosai a magyar föld 9.7 százalékát mondhatják magukénak.

A 24.692 birtok közül 19.256 a szabadforgalmi birtok. Itt az az érdekes, hogy míg a 19.256 birtok

4.9 millió katasztrális terjedelmű szabadbirtok fölött rendelkezik, addig a korlátozott forgalmú birtokok tulajdonosainak száma 5436-ot tesz ki, viszont e birtokok nagysága meghaladja a 3.8 millió katasztrális holdat. Szóval az 5436 korlátozott forgalmú birtokos birtoknagyság dolgában nem igen marad a 19.000 szabadforgalmú birtoktulajdonos mögött.

A korlátozott forgalmú birtokosok között első helyen szerepel a 93 hitbizomány, mely 916.836 katasztrális holdon gazdálkodik. A hitbizomány után következik a sorban a 890 egyházi birtok, mely ezer hold híján ugyanakkora területen gazdálkodik, mint a hitbizomány. A helyzet az, hogy

a 3.8 millió katasztrális hold 24 százaléka, szóval csaknem negyedrésze hitbizományi birtok, 23.9 százaléka egyházi birtok, 19.9 százaléka közbirtokossági birtok;

18.8 százaléka községi birtok, 5.2 százaléka kincstári birtok, 3.4 százaléka részvénytársasági birtok, 2.2 százaléka a vállálap birtoka, 1.8 százaléka iskolai és egyéb alapítványoké, 0.8 százaléka pedig a tanulmányi alapé. A kincstári birtokok száma 51, a községi birtokoké 1637, a közbirtokosság birtokai 2429-re rúgnak; a vállálapnak 12 birtoka van, a tanulmányi alapnak 4, az iskolai és egyéb alapítványoknak 83, ellenben az egyházi birtokok száma 890;

a részvénytársaságok 237 birtokon gazdálkodnak, míg a

hitbizományok száma, amint már említettük: 93.

Az egyházi földbirtok 92.6 százaléka a római katolikus egyház kezén van; a római katolikus egyház ugyanis a 890 egyházi birtok közül 520-on gazdálkodik és ennek az 520-nak 848.378 katasztrális hold a területe. A református egyház 5.2 százalékkal szerepel a földbirtokvagyonban. A 47.880 katasztrális hold birtok 279 református egyház között oszlik meg,

36 ágostai hitvallású evangélikus egyháznak 10.216 katasztrális holdja van, ezenkívül 40 görög-katolikus, 13 görögkeleti, 1 unitárius és 1 izraelita egyháznak van még földbirtoka. Az izraelita egyház 104 holdon gazdálkodik.

Ebből a hivatalos összeállításból az derül ki, hogy a birtokrendező bíróság működése dacára is még mindig meglehetősen egyenlőtlenül oszlik meg a magyar föld a birtokosok között.

Az idej országos mezőgazdasági kiállítás keretei

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által március hó 20—25. napjain rendezendő, díjazással és vásárral egybekötött országos mezőgazdasági kiállítás iránt ez évben is igen nagy érdeklődés nyilvánul meg. A bejelentések részben még folyamatban vannak, de már kezd kialakulni a kiállítás képe, amely a nehéz viszonyok ellenére a múlt évinél is szélesebb kereteket fog felölelni.

Az állatbejelentéseket már lezárták, mert a tenyészállatkiállítási csoportba bejelentett állatok a telepen rendelkezésre álló összes istállókat megtöltik. De hasonlóan nagy a jelentkezés a kiállítás többi csoportjaiban is, amelyek a mezőgazdasági termelésnek ma már csaknem minden ágát felölelik. Így a nemesített és egyéb vetőmagvakból, különféle terményekből, tejtermékekből, háziipari cikkek, élelmiszerek, stb. összeállított kiállítások külön-külön csarnokot fognak megtölteni. Az állami kísérletügyi és szakoktatási intézetek, az állami erdőszet, az országos mezőgazdasági kamara, az állattenyésztési és gazdasági egyesületek, a szövetkezeti központok és a mezőgazdasági kultúra szolgálatában álló egyéb szervek szakszerű kiállítás keretében mu-

tatják be a szemléltető oktatásra alkalmas anyagukat.

Ez évben a kiállítás anyaga a balászáti kiállítással fog gazdagodni, amelyben szépen fejlődött halgazdaságunk fog felvonulni. Érdekes tanulságokat ígér a mezőgazdasági exportintézet szakszerű alapossággal összeállított kiállítási anyaga. Külön pavilont fog megtölteni az idén a borkóstolóval kapcsolatos szőlészeti és borászati kiállítás, amely a legkülönfélébb kiváló magyar borsajtákat és a szőlőkultúra termelési tényezőit fogja bemutatni. A m. kir. dohányjövődék kiállítása keretében a cigarettagyártást munkában is bemutatja.

Nagyon tanulságosnak ígérkezik a gépkiallítás, amelyen a mezőgazdasági gépgyárak fogják bemutatni legjobb gyártmányukat és újdonságaikat; főleg igen sok szántógépet és traktort fognak kiállítani.

A tenyészállatkiállításra való felutazást 50%-os kedvezmény könnyíti meg; az ennek igénybevételéhez szükséges igazolvány megküldését a rendezőbizottságtól (Budapest, IX., Köztelek-utca 8. szám) kell kérni. A külföldi látogatók ideutazását vízumkedvezmény, továbbá a szomszédos államok vasutain is díjmérséklés könnyíti meg.

Találkozásom a boldogsággal

Egy nap Fekete Sándoréknál Moldványban.

Nem tudom, szabad-e elkiáltani, ha az ember ebben a nagy nyomorúságban, melyet életnek csupán megszokásból nevezünk, egyszer, véletlenül a boldogsággal is találkozhat? Ezen a zsidószerű Budapesti sietünk ilyenkor háromszor kopogni az asztalon, kijelentve:

— Megkopogom . . . Megkopogom . . .

Anélkül azonban, hogy tudnánk, mire való ez a „megkopogás”. De hát ez ma már így szokás, mint régebben a tüszentésre való rákiváns: egészségére.

Tehát én is megkopogom az asztalt, mikor kijelentem, hogy Sándoréknál én a boldogsággal találkozom, már a kezdet is jól indult: bosszúsággal. És én — szintén egy kicsit babonás lévén — (mert két emberfajta van: aki babonás s aki tagadja, de mégis az) mindig nevetem, ha rosszul kezdődik valami. Az rendszeren igen jól szokott végződni. Itt is az volt a baj, hogy a levelünk, amelyben kocsit kérünk az állomásra, pont két nappal érkezett meg a látogatásunk után s így nem csoda, ha Sándor barátunk nem várt az állomáson. Már-már vissza akarunk for-

dulni, mikor kétórai várakozás után jön ami költő barátunk a két várkájjal. Megijesztem és azt mondom neki:

— Most már nem megyünk ki, csak ülünk be egy kocsmába és beszélgetünk el az időt a legközelebbi vonatig.

— Azt már ne tegyék . . . El nem mennek most innen, ha már itt vannak . . . Mit mondana odahaza a család, ha visszamennének.

Olyan meleg a hangja, mint két szemének a tekintete, rózsás arcának a ragyogó mosolygása. Még tévőzünk, de csak amúgy — ugratásból, kötekedésből, hadd izguljon egy kicsit a pasi a kétórai várakozásért. Tudjuk, hogy nem tehet róla a lelkem, de hát a bosszúérzés már csak úgy veleszületik az emberrel, mint fulánk a méhhez. Szakadó, hideg eső esik, csipős széllel tarkítva. Talán azért is találom olyan végtelenül kedvesnek azt a meleg fészket, ahova csupa derült, mosolygó arc vezet bennünket. Mintha merőben ellentétben állana a külső világ zordságával a család melegsége. Mind sorra körülvesznek bennünket s egy pillanatnyi idegenkedés sem hűti a találkozás melegségét: olyasvalami, mint mikor a Pesten tanuló vidéki diák hazamegy a — falujába. A tűzhelyen zsarátnok világít — de talán nem is ez adja itt a meleget. Hanem a szív. Az asztalon petro-

leumlámpa ég és mégis milyen jóleső világosság: a szemek, az arcok, a mosolyok, amik világítanak . . . Igen, igen, ez nem a pesti világ hidegsége s nem a városi emberek tettettett nyafogása, mikor „Isten hozott!” nyekereg, de „ördög vigyent” gondol. Öröm, amelyből a legkisebb csöppség is részt kíván, a kis pöttyös fiúgyerek, meg a pöszi leányka, akik világért sem akartak volna aludni menni, míg meg nem jön a „Zsirkay bácsi”. Nagy öröm az, amikor örömet szerünk pusztán megjelenésünkkel is s ez az öröm átitat bennünket s fűdünk is benne, mint veréb a porban, meg szinte az állatok is részt kérnek belőle: a macska dorombolva simul hozzánk s a nagy kutya is betolakodik a maga jóakarati ügyetlenkedésével, hogy ha már mást nem tehet, hát legalább örömeinek jeléül besározzon a mancsaival.

Természetesen legelől jár jó példával a házigazda, Fekete bátyám, a Sándor atyja, aki már úgy lép a szobába is, a boros palackkal a kezében, csak hogy mindig így éreztesse velünk, hogy — örömmel látott vendégek vagyunk.

Szép, kurucosan magyar arcán az öröm sugárzik, mikor kezét szorít velem, olyan beszédessé lesz ez az arc akkor is, ha figyel, ha hallgat és ha beszél: mély magyar értelem, mély melegség árad ki belőle.

Az asszony nép is sűrő-forog ám köröttünk. Csörömpölnek a tányérok. Sűrő-forog a fiatal menyecske: a Sándor barátunk felesége.

Kedves, okos asszony, aki szeretettel illeszkedik bele költőlelkű urának a gondolatvilágába, nem akadály, hanem lendítőkörék, hajtóerő, amint ez a magyar hűves kötelessége.

Ritkán találtam az összeállításnak ily szép és szerencsés példáját, mint itt — házasságot, amely szentséggé emelkedik két szép, fiatal egymást megértő lélek tiszta szerelmének napsugaras fényessége által, nem tudom, de azt hiszem, ha a második gyerek fiú lesz — de nagyon kíváncsi! — egész ember lesz, az biztos. Az ilyen házasságok az emberiség igazi áldásai még gyümölcsében is. De ugyanaz a lelki egyensúly és meglegedettség él a Sándor barátunk szüleinek az arcán is. Mily csodásan friss, úde emberpár ez még ma is. Bár az élet őket is meglátogatta, mert egyik leányuk nem találta meg a boldogságát a férjhezmenésében — s aranyos kis fiacskájával ismét visszajött a szülői házhoz — de ez nem zavarta meg lelkük nyugalma.

— Az Isten majd csak megsegíti őket is . . . mondja a nagymama s becézó kezével simogatva a kis tüdőgő angyal fejecskéjét . . .

Beszélgetés Carl Petersen dán kispapjával

1924-ben a sors markomba adta a vándorbotot s megindultam, mint annyi más bús magyar, világot látni. Ausztrián át Németországba mentem. Passaunál a vámvizsgálaton való átesés után találkoztam mezőkövesdi matyókkal, akik az akkori frankfurti nemzetközi vásárra utaztak, bemutatni a magyar népművészet remekeit, s lehetőleg jópénzen eladni. Mint németül tudót fel is akart fogadni tolmácsul az egyik matyó, azonban kívánságának nem tehettem eleget. Alig hagytuk el Passaut s Németország belseje felé utazva, érdekes megfigyeléseket tettem. Mindenekelőtt az emeletes falusi udvarházak, az istállóban, az utcákon a villanyvilágítás bevezetése, az országutakon végig az elektromos áramátvevők és adók sokasága tűnt fel.

A legtöbb gazdaházban cementezett jászlak, kövezett udvar és szivattyúskút látható. Regensburg mellett ismét változott a kép. A német alkotó munka — dacára a nagy márkainflációnak — minden vonalon állt! (Jellemző az akkori német pénzinflációra, hogy egy kifliért vagy zsemlyéért 200—600 millió papírmárkát kellett fizetni, hogy gyorsabban tudják átszámítani a milliárdokat, tolokás számolólécet lehetett kapni mindenfelé, amely tolóka segítségével egy szempillantás alatt át lehetett számolni aranymárkára a papírmilliárdokat.)

Berlin után Rostock, majd Warnemünde következett; innen hajóval átutaztam Dániába. Első állomás Gjedzer szigete volt. Újítás-

Ebben a kedves családi együttesben, amelyben szinte a bibliai idők meghitt családiasságának illatát érzem, természetessé válik, hogy a megelégedés, a föld, a család, a gyermek, a hitves szeretetének túlárado boldogsága kicsorduljon a szívből, mint túltöltött palackból a drága nektár s csendülő rímek után sóvárognak. Minden feltétel megvan itt hozzá, hogy Fekete Sándor költészetszeretete mindörökké gyökeret eresszen, nőjön és erősüljön. Érthető, ha az élet így zavartalan boldogsága mellett Sándor barátunk a mestergerendán nemcsak Madách: Ember tragédiáját tartogatja, hanem azt a verses kötetet is, amelynek szerzője Fekete Sándor molyvári kispapja — ahogyan ezt a Magyar Falu hozni szokta — egy kötet, amelynek lapjairól egy harmincéves fiatal magyar gazda énekli a maga életszerelmének friss, éditő kedves dalát...

Nem csoda, ha az örökös lótas, futáshoz szokott, örökké nyugtalan pesti ember ebben a nagy lelki egyensúlyban, békében és összhangban, amit ebben a családban talál, csodálkozva kérdi:

— Hát ilyen is lehetséges?...

Es természetesen, hogy úgy érzi, mintha szemben találna magát a boldogsággal.

Zsiray János.

nak láttam, hogy a warnemündei vonat első négy vagonját, melyben első- és másodosztályú utasok voltak, rátolták a hajó közepén lévő sínparra, amelyet az első szigetre érkezéskor ismét levontattak a kikötőbeli pályaudvarra és csekély egynegyedórás várakozás után megindult a vonat Kopenhága felé Orehovde szigetén keresztül; egy-órás út után ismét hajóra raktak és gőzkomphajó átvitte ismét az egész szerelvényt Orehovde szigeti állomásra, honnan tovább utaztunk a dán főváros felé.

Ami meglepett, mindent még hótakart, azonban a dán mezőgazdák máris künn dolgoztak a földeken; minden egyes szarvasmarha pokróccal letakarva és hevederrel a derékre erősítve, kisebb zöldelő helyeken a havat elkaparták, hogy az állatok némileg legelni tudjanak.

Vonatunk robog tovább. Estére megérkezve a dán fővárosba, Kopenhágába, szállás után néztünk. A szó szoros értelmében modern világváros a kis főváros — angol mintára. Fekvése olyan, mint Bécsé, a környező perifériák alkotják a zömét a lakosságnak.

Kopenhágából mindenfelé autóbusszal lehet utazni. Kb. 30 kilométernyire van Roskildje nagyközség, a tengerpart mellett. Itt volt szerencsém látni a dán mezőgazdát a maga valóságában s beszélgettem is néhány tekintélyes termelővel, különösen egy idős gazdával, névleg Carl Petersennel.

Minden gazdának modern gazdasága van két-háromszobás lakóházzal, melyet a gazda és család tagjai laknak; háló-, ebédlő- és nappali szobából áll, tágas, világos konyhából s nagy kamrából. Mindenütt villany van bevezetve; az ebédlőben a hagyományos, ősi dán ebédlőfelszerelés, mely csupa rézfedőből, szamovárból, gyertyatartókból áll s végül egy kis árbocon felfűzve a dán piros-fehérkeresztes lobogó, a dán ember hazafiaságának soha el nem múló jelvénye; mindenütt sok téli virág, valamennyi sárga- és vörösreztartókban.

A gazdasági épület tömör téglából építve, az istállók és aklok egyaránt A. mennyezetek betonból, a jászolok szintén, az istállóban kis csatorna van, mely levezeti az állatok ürülékét a trágyadomb mellé, betonból készült tartályba, honnan időnként a száraz trágya, műtrágyával keverve, trágyalével öntöztetik meg. Az istállóban szintén villanyvilágítás van bevezetve. Északon a tavasz június hónapban kezdődik és a nyár legfeljebb négy hétig tart. Utána kezdődik a hűvösebb idő. Ez idő alatt az állatállomány

állandóan a levegőn tartózkodik és minden állat este pokrócot kap, hogy meg ne hűljön.

A baromfitenyésztés a másik főfoglalkozása a dán gazdának. Különösen pulykát és pulárfajtát, később libát tenyésztnek. Főpiacuk London, Páris és Brüsszel, hova tavasztól késő ősziig rengeteg tojást, jegeltbaromfit, főleg pulykát és libát és fagyasztott, hízott marhahúst szállítanak ki, nem említve a sajtot és vaját, fahordókban. Tojásból hetenként sokszor 3—4 milliót küldenek Londonba.

Szövetkezeti alapon megy itt minden. A legkisebb faluban van értékesítő szövetkezet. A központ Kopenhágában van. Raktárak is itt vannak s innen exportálnak minden terméket a külföldre. Sajt, vaj, tojás, baromfi, marhahús stb. A börzén, amely a kikötő mellett van, élénken ügylenek a gazda érdekeire, persze a szövetkezeti központ útján.

A dán gazda a terményért kapott összeget mindjárt a londoni bankban levő folyószámlára fizeteti be, s viszont mikor ő rendel valamit Londonból, csekkkel fizet.

Carl Petersen ezeket mondotta, mikor csodálkozásomat fejeztem ki előtte:

— Kérem, mikor Schleswig-Holstein miatt a németekkel háborúba szálltunk, a háború után, sajnos, mi is rosszul álltunk. De nem sokat gondolkodtunk, hanem dolgozni kezdtünk. Kiküldöttünk Angliába a szövetkezeti életet és be rendezkedést tanulmányozni, s mikor visszatértek, szívvel-lélekkel nekiláttunk annak megalapozásához. S itt, hála Istennek nagyon is bevált, amint látja. A vidéki szövetkezeti gyűjtő behozza készárut, s mi központunk által továbbítjuk, s jut is, marad is a haszonból, úgy nekünk, mint a termelőnek és az államnak.

Végül megjegyzem, hogy a dán falusi lakosság ősi viselete majdnem olyan, mint a magyaré, azzal a különbséggel, hogy mind a férfiak, mind a nők magas nemezalapot viselnek.

Mikor elhagytam Roskildjét, magamban fohászkodva, csak annyit mondtam, bár adná Isten, hogy a mi magyar gazdáink is tanulnának a dán gazdaktól és sikerülne nekik olyan szövetkezeti életet teremteni, mely meghozza a maguk, s rajtuk keresztül a magyar nemzet boldogulását.

(Vándor I.)

Szabad-e büntetlenül „tyúk”-nak nevezni a — más feleségét?

Noha a pesti nótá vigan dalolja:

„Drága pici tyúkom, édes csibikém...”, azért a tyúk mégis sértő kifejezés marad, amit egy jól nevelt férj nem hajlandó lenyelni, amint azt S. S. váci mészárosmester esete bizonyítja. A derék hűsvágo nemrég nősült s Vácra Pesti felé motorbiciklin vitte új életépárját, aki mellette ült szerelmes epekedéssel, mellette a — kosárban. Nosza, az esetről az egyik újság megemlékezett, felhozva, hogy a hátul ülő „tyúk” milyen szépen volt felöltözve. Ámbár a cikkben S. S. neve még említve sem volt, a szigorú erkölcsű mészáros a törvényszékhez fordult és attól kért védelmet felesége részére a „tyúk” miatt.

A törvényszék az elmúlt napokban foglalkozott a szenzációval, melyért a felelősséget egyik munkatárs vállalta. Az elnök felhívására, hogy az ügyet intézzék el békés nyilatkozattal, a szerkesztő kijelentette, hogy miután nőről van szó, a legmesszebbmenő elégtételadásra hajlandó, de S. S.-né, ki a tárgyaláson egyedül jelent meg, elmondotta, hogy ő szívesen elintézné azt békésen, szigorú férje azonban minden áron ítéletet kér.

Igy tehát a tárgyalást megtartották és a bizonyítás során a szerkesztő igazolta, hogy becsületsértés nem történhetett, amint hogy ez teljesen távol is állt tőle. A „tyúk” szó használata nem lehet sértő, mert mióta motorbicikli van, a hátulülőt benyírttyúknak mondják és írják s e miatt még soha senk... csak az or-

kölcsös mészáros fordult a törvényszékhez. Kérte, hogy a kifogásolt szó használatáról az újságírók egyesületétől kérjen a törvényszék elfogulatlanul ítéletet.

— No menyecske, még ezek után sem hajlandó megbocsájtani? — kérdi az elnök.

— Én igen, felelte az asszony, de a férjem... nagyon sajnálom, hogy nem hoztam magammal.

A törvényszék hosszú tanácskozás után az újságíró 200 pengő pénzbüntetésre ítélte. A szerkesztő a bűnösség kimondása miatt a kir. ítéletátláshoz fellebbezett, de fellebbezett panaszos képviselője is az enyhítő szakasz alkalmazása miatt. Most jogász-körökben kíváncsian várják, hogy a Táblának mi lesz az álláspontja. Sértő-e a „tyúk”, vagy ellenkezőleg — becenev?

Tiltakoznak az ügyvéd urak

Egyszerűsíteni akarják a peres eljárásokat, azt akarják, hogy ne kelljen minden kis ügynek az ügyvéd kapzságát táplálni. Ez ellen nagy tiltakozás és a riadalom. Az ügyvédek tiltakoznak. Elvégre mindből lehet „képviselő”, így hát mégis csak meg kell éni valamiből... Hiszen több mint háromezer ügyvéd keres Budapestén a kenyerét azzal, hogy nem találja meg. Nem könnyítene meg a helyzetüket, a tervbe vett egyszerűsítés. Pedig mégis meg lesz. Elvégre inkább háromezer ügyvéd veszítse el ebben az ügyben a pert — mint nyolc millió magyar... Tehát csak mennél előbb ide azzal az egyszerűsítéssel!

Levelek, melyek szívből jönnek és szívhez találhatnak

Mélyen tisztelt Szerkesztő Úr!

Sokszor határoztam el magam arra, hogy a Magyar Falu szerkesztőségének a magam részéről is szívéből minden jót és jó eredményt kívánjak, — bár az én szavamnak sem súlya, sem oly értéke nincs, mely helyes áton való járásuknak méltó elismerése lehetne, — mégis kötelességemnek ismerem, hogy kifejezést adjak, — hisz nemcsak a magam osztatlan és teljes igazát látom megvalósulni az Önök küzdelmében, hanem mindazokét, — kik mind a politikai, mind a becsületes magyar törekvéseknek, megalkuvást nem ismerő harcosai voltak a múltban s azok a jelenben is.

Hogy mit jelentett szeretett lapunkban a falu poétái által összeszedett, — s Önök által igen helyesen leközölt „Tarlóvirágok” közreadása, — ezt a jövő fogja igazolni. Most csak annyit, hogy megnyitották a néplelek számára a szép iránti megnyilvánulás lehetőségét, s ezzel a letiportság, lenézettség posványából való kiemelkedést.

Bár ez a felemelkedés komoly és maradandó lenne, s ne essen soha vissza a most kiváltott erények magasba vezető útján egy magyar testvérünk se. Amit a jól vezetett leventéink, a szívesen tanuló kisgazdák és a színmagyar nép érdekét szívükön viselő íróink, tudósaink tesznek e sokat szenvedett és elárult országunk és népünk érdekében, az csak a boldogulást, a becsületesen megalapozott jólétet biztosítja akkor, lesz még egyszer ünnep a világon, hol nemcsak az fog győztesen kikerülni a nemzetek békés versenyéből, ki a legaggyafirtabb módon búvik a sas szárnya alá, hanem az is, aki a lét-fennmaradás nehéz küzdelmében becsületesen megállja a helyét.

Szívből jövő üdvözlétem a „Modern rabslolgaság” írójának, — és Serke Pál kisgazdának, — s mindazoknak, kik a Magyar Falu hasábjain nem az izgatás, komoly kritikát meg nem álló ugratásával, de az Igazság meg nem cáfolható erejével lépnek a közszolgálatába s így minden biztonnyal el fog jönni annak az ideje is, hogy azok, akik monopolizálták a vezetésre való alkalmasságukat, — sutba kerülnek, — helyet adva azoknak, kik erre Istentől nyertek jogcímeket.

Legyen egyszer már a magyar nép szervezete erős, szétbonthatatlan, — a szervezett és minden alkalmat kihasználó ellenzék őket ne verhesse tűmörülésébe, — lássa be, hogy nincs más, ki segítene rajta, csak a megbecsült magafajtája s ha nemszeretem napok járnak rája, ne okozza azokat, kik ezen a legjobb akarattal mellett sem segíthetnek, hanem türellemmel párosult kitartással, öntudatosan törjenek egy cél, egy irány felé, ahol a megnagyobbodott, megtisztult Nagy-Magyarország várja hazatérő fiait!

Mélyen tisztelt Szerkesztő Úr!

Soraim nem a nyomdafesték számára szántam, s nem is óhajtom annak közreadását, de kötelességemnek tartom, hogy most a legjobb irányban haladó lapjuk, illetve lapunk közleményeire, a legteljesebb elismeréssel adózjak.

Komoly, nevelő, felvilágosító, tanító cikkeikkel meg fogják találni az utat Népünk szívéhez, ha ez bekövetkezik, őrizték meg ezt az egyszerű, de nagy kincset, mert a jövő azoké, akik öntudatos munkával, véres verejtékekkel teszik termékenyvé az anyaföldet, s attól semmiféle üres jelszavakkal s rögeszmékkal, el nem tántoríthatók.

Szívélyes és hazafias tisztelettel nagyok híve, régi előfizetőjük

Révfülöp, 1930 február hó.

Gere József.
okl. építőmester.

A magyar öntudat fénye ragyog őseink sirján...

Egy nap Mohácson — Ahol 22.000 magyar pihen

Mohács, 1930 március hó.

A pirkadó hajnal bearányozza a villányi hegyet, amint mellette elhalad a vonat. A kora tavaszi nap bíborajkkal csókolja végig a rónát, amely 1526-ban a legborzalmasabb módon íródott be a magyar történelembe. A mohácsi síkon brokátzöld színben pompázik a vetés, amely 22000 magyar katona szíve porából nőtt.

Megilletődve nézem nemzetünk nagy temetőjét. A város szélén áll a fogadalmi kápolna, melynek tornyára vakító fényben verődnek a napsugarak. A távoli lankás oldalából egy kis baranyai falu fehér házai ragyognak felém. Leánycsók. A történelmi időkből vette a nevét. Állítólag itt árulta el egy leány a magyarokat — csókkal.

Ma már olyan itt minden, mint másutt. Csak a mezőnek van lelke, mert a növény magyar tömegek porából táplálkozik. Szántás közben még ma is vetődnek felszínre csontok, kardok, sarkantyúk, amelyek nagy időknek nagy fiaitól maradtak. Gyászhely ez, mégis minden, minden oly szép itt. A gyász helyén új élet fakadt. Új élet, amelynél tökéletesebbet alig találunk az ország területén.

A Dunaparton áll meg a vonat. Az ébredő városba érkezem. Sehol nem láttam még annyi színt. A sokác leányok ősi viseletükben már az utcán vannak. Ruhájuk színpompája kápráztató. Még a harisnyájuk is többszínű. Selyem, bársony, kasmír százele változatban. Annyi rajtuk a ruha, alig férnek be a templomba.

Ebben a városban háromféle nép is lakik. Sokácok, akik egy kihalóban lévő szláv nyelvet beszélnek. Fele szavuk már magyar. A két nyelv keveréke az anyanyelvük. Németek, akik bár kevesebben vannak, de tökéletes magyarok már. Ezek nagyrészt katolikusok. A magyarok egy egész külön városrészt alkotnak s nagyrészt reformátusok. Ezek a leggazdagabbak. Valóságos villaszerű házakban laknak, s az egész rész külsejéről látni a nagy tisztaságot. De az egész várost a tisztaság jellemzi.

A templomba mennek. Ilyen vegyes népet és változatos viseletet sehol sem lehet látni. Csak a szívük egy. Magyarul éreznek és szeretik egymást. Nincs itt vallási villongás. A legpédásabb rend és szeretet uralkodik minden vonalon.

Riszt András barátunkat keresem fel. Meglepően értelmes, szép fiatal ember. Talán 28 éves, de a város közéletében máris nagy szerepet játszik. A legnépesebb körnek, a Mohácsi Polgárok Olvasóköreinek igazgatója. Vezetőszerepe van a lövészegecsületben is. Az egész város ismeri, szereti s az idősebb gazdák részéről is olyan elismerésben részesül, amilyent csak megérdemel egy igazi östehetség. Ez tetszett nekem legjobban, mert láttam, hogy Mohácson nem holdszámra mérik az észet, hanem aszerint értékelik az embert, amennyi értéket képvisel. És Riszt András megérdemli az elismerést.

Lakására megyünk. Kedves családjára a szeretet minden jelével elhalmoz.

Délután a Mohácsi Polgárok Olvasókörebe mentem. Már az első órában kellemes meglepetésben volt részem. A működvelő lányok csoportja jött Adámovics Katóval az élén, hogy személyesen is megismerkedjenek velem s köszönetet mondjanak azért a kel-

lemes estéért, amit az előadás adott számukra. Kedvesek, közvetlenek voltak s alig találtam szavakat, hogy figyelmességüket megköszönjem.

Innét a Földművesek Olvasókörebe mentem. A reformátusok egyesülete ez. Nem az ő vendégük voltam, mégis olyan baráti szeretettel fogadtak, hogy ismeretlen emberek között ritkán volt ilyenben részem.

Valóságos kis kultúr-fellegvár ez. Nyolc-tíz ujságot járatnak s természetesen, hogy tájékozottak is. Ez a kör a magva a baranyai kisgazdapárt mohácsi szervezetének. Értelmesek, öntudatosak, mintaképei a magyar gazdának.

Riszt András kíséretében visszamentem a Polgári Körbe. Éppen választmányi ülés volt. Elszámolás, költségvetés stb. Komolyabb felszólalásokat alig hallottam. Tárgyilagosak s minden ember feltétlen híve a kultúr-fejlesztésnek. Hatalmas könyvtáruk van, melyet tovább fejlesztenek.

Itt nincsenek társadalmi villongások. Elnökük Schmidt Lajos volt szíves, malomtulajdonos. Csodálatos, hogy össze van forrva a polgársággal. Valósággal bálványozza a város polgársága, amellyel testvéri szeretetben forrt össze. Tanítja, neveli őket s szinte szeretne az ember örömeiben felkiáltani:

— Végre egy hely, ahol egymásra talált a magyar!

Itt látja csak az ember, milyen áldás az, ha az intelligens ember szereti az alsóbb osztályból származó testvérét. De itt látja azt is, hogyan ragaszkodik ahhoz az intelligens emberhez, akiben önzetlen vezetőjét látja. A mohácsi gazdakörből kellene lementáznia a magyar közéletet, akkor szent a hitem, hogy nem lennének azok a villongások, amelyek az ország legtöbb községében megbénítják az alkotó munkát és az együttműködést.

Az életrevaló elgondolások sem hiányzanak Mohácson. Gazdasági egyesülést akarnak létrehozni, amely ingyen jogi és gazdasági tanácsal, értékesítéssel és közvetítéssel óhajtja összehozni a gazdákat. A mozgalom élén Zsuzsits szerkesztő áll, aki szeretettel igyekszik hasznára lenni a mohácsi társadalomnak.

És a mohácsiak megértik a célt, nem gáncsoskodnak, hanem, ha látják, hogy az elgondolás helyes, azonnal cselekszenek is. A gazdakör választmányával vállalta a beszervezést s már ott a gyűlésen megkezdtek az ívek aláírását.

Amikor végre az üdvözlések után szóhoz juthattam, olyan lelkesedés tört ki, amely felejthetetlen lesz előttem. Pedig nem is ismertek, hiszen először voltam életemben Mohácson. De, Isten tudja, úgy érzem, hogy ez a nap volt életem egyik legkellemesebb napja. Nem vártak parádés ceremóniával, de olyan melegséggel búcsúztak, ami örök s feledhetetlen emlénye marad életemnek. Szemük ragyogásában őszinte, tiszta szívük baráti lángja lobogott, mikor elbúcsúztam Schmidt Lajos elnöktől és Matkovics Mátyás pénztárostól, a kézzsorigatásukban volt valami, ami szívemet-lelkemet átjárta, amiben az őszinte barátság szent érzését éreztem. És az állomáson a búcsú Riszt Andrástól... Szent volt, felemelő, két lelki testvér szíveforrása a közös nagy cél érdekében...

Értékes Pötöskei János.

SUHOGÓ

Jegyzí: Ala Muszy

Divatba jött a „nemzeti”

Divatba jött a „nemzeti”. Három zsidópárt alakult az utóbbi napokban, mind a három „nemzeti”. Legérdekesebb a Rassay—Sándor Pál féle „nemzeti párt”, amelynek egyik vezére Rassay, aki a forradalmak után a legszélsőségesebb „ébredő” volt, s most Sándor Schlésinger Pállal, a lisztkartell vezérével árul egy gyékényen. Hja, az idők változnak s vele együtt az emberek is. Valami úton-módon csak vezérre kell lenni, ha nem lehet az ébredőn hátán, hát akkor jó egy öreg zsidó háta is... Majd elválik, hogy a józan magyar nép, mit mond ehhez a „nemzeti demokráciához”. Biztosan nem veszi komolyan, átengedi ezt a városiaknak. Hadd húzzák ők a sok görbe zsidó lábra a „nemzeti demokrácia” csizmáját... A falu azonban — a magyar falu többé nem kér az ő komoly demokráciájukból, akár nemzetinek keresztelik is azt, akár másnak, mert az mindig és mindenütt csak egy és ugyanaz — zsidó.

Leszavazták a belügyminisztert

Nagy volt a kavarodás a Házban: leszavazták a belügyminisztert, mindenki elvesztette a fejét. Még az ellenzék is megijedt ettől a nagy és nem remélt sikertől. Mi lesz ebből?

Más országban egy ilyen leszavazás azonnali lemondással jár. Más országban! De nálunk? Meg se kottyán. A miniszter úr csak mosolygott. Nagyon jól tudta, hogy nem lehet semmi következménye az egésznek. És mélyebben ült bele a bársonyszékébe. Mintha azt mondta volna:

— „Titáni” erők is próbáltak már engem kiemelni s nem sikerült. Addig maradok, amíg nekem tetszik.

És igaza van. Amíg nekik tetszik... amíg nekik tetszik...

Új feliratot kapnak a kocsmák

Május elsejétől új feliratot kapnak a kocsmák. Ki kell írni, hogy „nincs hitel, mert a hitelbe adott italok árát perelni nem lehet.”

Ez rendben volna. Megértik a kocsmárosok is, a fogyasztók is. Csak egyről feledkeznek meg a belügyminiszter úr. Arról a „kimérésről”, ami például választások alkalmával folyik le a kortések és a megvásárolt szavazók torkán. Erre vajjon nem kellene kifüggeszteni az intő cédulát:

— Ne fogadd el az „ingyen” bort, mert annak árát mindig te fizeted meg — s ne feledd el, hogy az a legdrágább bor — amit te „potyának” gondolsz.

Bizony, miniszter úr. Egy ilyen cédula sem ártana. De hogyan kapnának akkor — kortéseket? Igaz-e miniszter úr?

HARMONIKUS HÁZASELET.

— Na, kérlek, hogy ízik a házaselet?

— Remekül. Már több mint két hónapja, hogy megnősültem, de eddig csak egyszer volt veszekedés.

— Mikor?

— Mindjárt az esküvő után s azóta nem is beszéltem egymással.

A szerelem Mexikóban

**A fiatalok a bikaviadalon beszélhetnek először
Boldog-e a láthatatlan és titokzatos asszony**

Egyik Amerikai lap, „Az Írás” érdekesen számol be olvasóinak a mexikói nő szerelméről és életéről. Többek között a következőket írja:

Van egy ország, amelynek asszonya annyira titokszerű, hogy szinte láthatatlan.

Ez a láthatatlan asszony a mexikói nő. A Mexikó városába tévedő idegen nagyon érdekes dolgot tapasztal. Látni fog hamisítatlan indiánusokat, meszticeket. Nagy Károly-féle alakokat, természetesen tetőtől-talpig fölfegyverkezve, tábornokokat, akik egymást lepuffantják, stb. Mindent láthatja az idegen, ha csak egy kis szerencséje van.

Azonban a szénfekete szemű, sötét csipkefátyolba burkolódzó hölgyeket, a szenoritákat, hiába lesi, azok nem kerülnek eléje. Nem láthatók a vásártereken, sem az üzletekben, még a korszón sem.

Hol vannak tehát a búbajos szenoriták? A válasz igen egyszerű. Otthon. És aztán teljesen mindegy, hogy ez az otthon egy szolgásterrel hivatkozott palota-e, vagy pedig szerény bérház.

A nehezebb viszonyok közt élő európai és amerikai családoknál a nők is kenyérkereset után néznek. Mexikóban ez ki van zárva. Itt, tudniillik, minden, magára valamit tartó családok egyenes kötelessége, hogy családfáját valamely spanyol grandra vezesse vissza. Leányaikat tehát úgy kell nevelniük, hogy ehhez a legkisebb kétely se férhessen. Spanyol grandok női utódai pedig nem dolgozhatnak. Tanulnak valamiképp a háztartásból, sokat a vallásból és várnak a kérére!

A vőlegényt a szülők választják ki, és pedig különös tekintettel. A fiatalember óriási lépéseket meg előre: megengedik ezáltal őseire, társadalmi állására és bankszámlájára. Ha e három tekintetben nincs hiba, akkor megnyílik a fiatalember előtt a ház ajtaja. A jelöltet az egész család fogadja és lehetőleg közböcső dolgokról társalognak. Megbeszélnek az időjárásról, a rokonság egészségi állapotát stb. és befejeződik a látogatás azzal a közös érzéssel, hogy minden pompásan és előírásosan pereg le. Választottjával ugyan egy szót sem váltott az ifjú, de látta nagy fekete szemét, csábító mosolyát — és máris fölig szerelmes.

„Mi történik ezután? Hogyan tartsa fenn vele az összeköttetést? A telefon szóba sem jöhet. A szenorita egyáltalában nem használhatja a telefont. Ugyanígy nem illik levelezni sem. Egy mentőgondolat segíti ki a szerelmes ifjút a csávából. Az imádott leányt természetesen egész családjával együtt meghívja a jövő vasárnapi bikaviadatra. A szenorita anyjával és rokonságával egy részével a családi limousine-ban robog ki az arénához, míg a vőlegényjelölt saját kis kocsiján viszi az apját, esetleg egy-két fivért.

A megérkezés rendkívüli módon pontos. A mexikói a megbe-

szélt találkozásról elfelejtkezhetik, üzleti tárgyalásról elkészíthet, de hogy a bikaviadaltól egy percet is késsen, az nem fordulhat elő.

A matadorok minden mozdulatát aggódva és lelkesedéssel figyelik és a viadal végeztével a család meghívja a fiatalembert házukba. A hangulat most már megváltozik; sokkal közvetlenebb, bizalmasabb. Fontos eseményt éltek át közösen. Hat bika esett áldozatul. Néhány néző — természetesen idegen — rosszul

Nahát mégis - kinek van igaza...

(Válasz Bíró Sándor és Dr. Szabó Márton cikkére)

Írta: Balogh Terus, Nagyrécsce

Alig volt még cikk, amely annyira felkavarta volna a férfiak kedélyét, mint a Magyar Faluban megjelent „A szépnem és a férfiak” című cikkem. Egymásután kapom a leveleket, sőt amint látom, a Magyar Faluban is vitába bocsátkoznak velem a férfiak és bizonyítani igyekeznek a maguk igazát. Nem mondom, sok tekintetben igazuk van, de vagy sértett hiúságból vagy figyelmetlenségből egészen megfélemeznek cikkem indító okáról.

Cáfolni tudnak. Úgy szeretnének feltüntetni, mint aki megérdemli, hogy az orrára koppintsanak, ahelyett, hogy védelmére keltek volna a gyengébb nemnek, akkor, amikor érdemtelen gúny és sértés ért bennünket.

Ne higgyék, hogy ebben a harcban alul maradok. Amikor igazságukat elismerem, mérföldes tévedésüket újból a fejükre olvasom.

Vegyük tehát először bonckés alá Bíró Sándor cikkét.

Már bekezdő soraiban is megérezem, hogy nem az igazság keresése a célja, hanem a sértődött férfi háborgása. Nem haragszom érte, mert elvégre mindenkinek jogában áll megmondani a véleményét, mégis megállapítom, hogy elfogult, mert mindent felhánytorgat, csak az előzményeket hallgatja el nagy bölcsen. Szent a hitem, hogy sohasem foglalkozott volna ezzel a témával, ha én azt felszínre nem hozom. Épügy kacagott volna rajtunk, mint a többi férfi, pedig az lett volna az igazi, ha nem nekem, a nőnek kellett volna megvédenem tulajdon nememet, hanem ő védte volna meg; a férfit.

Köszönöm az udvariassági formát. Ha többet nem, ennyit mindenesetre elvártam. Tehát a mi hibánk Éva anyánktól való. No jó. Eszerint Éva valóságos ördög volt, aki szerencsétlenné tette a férfit. Nem gondolja, hogy akkor is Ádám volt a rosszul sikerült férfi? Miért nem volt erős és miért engedett a csábító szónak? Ha erős, büszke, bátor és öntudatos lett volna, Éva anyánk szeliden lapult volna meg mellette, mert bizony még ma is jobban szeretik a nők azt a férfit, aki akaraterős, de amellett igazságos is. És ha Éva tényleg olyan ördögi teremtes volt, hogyan maradt meg a mai nőben az a sok jó tulajdonság, ami mégis megvan? Ha nem is mind egyikben, de mégis nagyon sokban.

Ami aztán a szomszédasszony vánszorgatását és vizesborogatását illeti, csak annyit jegyzek meg, hogy — ügylátszik — Önnek több barátinövel volt dolga, mint ideális nővel. A következtetéseit innét meríti. Itt van aztán a tévedése. Azt hiszi Bíró úr, hogy akad nő, aki csupa kíváncsiságból szívesen igazítja az agglegények vánszorgását? Nagy té-

lett, egy amerikai leány el is ajult. Ezzel szemben a mexikói a bikaviadaltól élnéki batása van. A merevség feloldódik és mindenki jókedvre hangolódik, hogy egyedül is csevegjen a szenoritával. Az együttlét pedig semmi egyébbe nem végződik, mint — eljegyzéssel. A szülők álmélkodása az ujság bejelentésekor határtalan. Persze nincs szívük, hogy a szerelmes pár óhaját megtagadják. Rövidesen következik az esküvő nagy ünnepséggel, sok vendéggel, muzsikával, konfettivel. A fiatalasszony új otthonába költözködik és az idegen számára épp oly láthatatlan, mint eddig volt.

Láthatatlan és titokzatos — a világ legboldogabb asszonya!

vedés! Ha van vagyon vagy pénz, kap ápolót, ha nincs nem kap. Az irgalmas szamaritánusok kora lejárt. Ezt legfeljebb a Rókus patkányai között ápolják hivatásszerűen, de nem gyengéd szeretettel, ahogy azt a család teszi.

Az arzenos asszonyra tett célzásait megértem. Mondja: mivel védekezne Ön, ha ez a néhány megtévedt, műveletlen nő el nem követi azt a borzalmat? Nem is szólva arról, hogy ott sem kizárólag a nők voltak hibásak, hanem hibásak voltak a görömbö, részeges férfiak is.

Tény, hogy ezek a szerencsétlenek kivették emberitől mivoltukból, de vajjon a düsseldorfi rém nem vetkőzött ki? Vagy a francia kékszakáll. Avagy a cinkotai gyilkos, akik három nőt küldtek el a másvilágra, mint az arzenos asszonyok együttvéve? Ne higgye senki, hogy a nők annyira fejük lágýára estek, hogy az ilyen érveket halomra ne tudják dönteni.

Ami a „sárfetregést” és a rossz asszonyt illeti, egyformán csapnivalóak. Abban igaza van, hogy a férfi és feleség pokollá tudja tenni egymás életét. De az ilyeneknél mindkettőben több az állati ösztön, mint a nemes emberi. Itt már egyre megy, akár férfi az illető, akár nő. Ezt nem én állapítom meg, hanem az Ön után író debreceni doktor, aki a férfi és a nő kérdését nem elfogultan, hanem lélektanilag tárgyalja.

A haj és a bajusz is bántja Önt. Mondja: a női hajról tett előző kijelentések nem bántják? Természeti valóság az, hogy az állatok testét szőr borítja. Ha tehát az előttem író nőt a haja miatt hasonlítja az állathoz, (akár hosszú a haj, akár rövid) nem önként adódik-e rá a válasz?

Ami a gyermeknevelést illeti, Ön azt mondja, hogy oda nemcsak nő, de férfi is kell. Ez igaz. Ez a természet törvénye. De viszont oda nemcsak férfi kell, hanem nő is. És ami fő, minden férfi nőtől születik. Ha tehát Ön elismeri vagy legalább nem cáfolja meg a vita megindításának álláspontját, vajjon Ön kitől származik? Ha él még lelkében egy csepp szeretet aziránt a drága jó asszony iránt, aki csöpp korában olyan féltő gondokkal nevelte, akihez úgy ragaszkodott, mint egy szenthez, vajjon rossz néven veheti-e tőlem, ha az ő érdekében is sikrázhatok? Vizsgálja csak meg a lelkiismeretét és ne feledje el a drága jó édesanyját, aki mégiscsak asszony volt és nem állat. Így van ez Bíró cikkíró uram!

A cikkének lényegére tehát megadtam a választ. A többi a hazudozás, a hűtlenség már részletkérdések. Ezen a téren mindkét nemnek megvannak a hibái s nehéz lenne

megállapítani, melyik a bűnösebb. Hazudozó és hűtlen férfinak rendszerint hazudozó és hűtlen felesége van. Jó férfinak, jó a felesége. Ha mégis van kivétel, az egyik nemre épügy ráillik, mint a másikra.

Még a tisztátalansággal akarok foglalkozni. Azokkal a nőkkel, akik hetekig nem söpörnek. Mondja: milyen férjük lehet azoknak? Remélem elismeri, hogy nem is érdemeltek különb nőt? Mert az a férfi, aki megengedi a feleségének, hogy egy hétig ne söpörjön, igazán megérdemli a sorsát. Bocsásson meg, de én az ilyen férfiakat megvetem.

Most pedig áttérek dr. Szabó Márton úr cikkére.

A dr. úrnak már kénytelen vagyok igazat adni. Nem azon vitatkozok, hogy állat-e a nő vagy ember, hanem elismeri, hogy mindkettő egyenrangú lény, akiknek kötelességük, hogy ösztöneiknek parancsolva, megelégedjék boldoggá tévük az emberi életet.

Igaz, rámutat kíméletlenül a női hibákra, de azok nem lépik túl a jogos, megengedett és udvarias kritika határait s amennyi benne a támadás, ugyanannyi benne az elégtétel is.

Csak két megjegyzésére óhajtok kitérni. Egyik a női hiúság. Elhiszem, hogy vannak nők, akik a tükör előtt órákig elülnek, hogy magukat kellemebbé tegyék, de hát, Istenem, azt is csak azért teszik, hogy férjüknek tessenek. A férfiak is azért öltözködnék elegánsan, hogy külsejüket minél kellemebbé tegyék. De, ha a doktor úr mindezeket azért írta is, hogy a nő értékét kibővítsék, akkor sem venném magamra, mert nekem nem adatott meg annak a lehetőség, hogy órákig cicomázzam magam.

A másik kérdés az, hogy a nő a hűségesebb-e, vagy a férfi?

Igaz, hogy a háború alatt voltak hűtlen nők, de olyanok is voltak és vannak, akik egy egész életen keresztül viselik az özvegyi fátyolt, a szomorúságot, az elhagyatottságot.

Azt a tanácsukat, hogy menjek férjhez, természetesen megfogadom. Eszemágában sincs pártában maradni és mint vénlány, rakosgatni az agglegények feje alá a párnát. De az a férfi legyen férfi, aki bennem a feleségét látja, nem pedig olyan, aki rossz vicceken napokig elkacag és pokollá teszi a leggyengébb nő életét is.

Látják: nem vagyok sem elfogult, sem férfigyűlölő, csak azt akartam elérni, hogy szolgáttassanak igazságot megsértett nemeknek. Ehhez pedig jogom van, ha nem akadt egy férfi, aki helyettem ezt elvégezte volna.

Szegény Sokoró... szegény Sokoró...

Sokoró cikkeznek. Cikkezés közben a következő sorokat veti papírra:

— Egyetlen kormányttámogató képviselő sincs, aki ne volna tudatában annak, hogy a *kormánypártiság* sokszor a népszerűség rovására megy, de a szent cél érdekében ezt az áldozatot meg kell hozni, úgy, mint a katonának, aki tudja, hogy megsebesülhet, el is vérezhetik, de mégis elindul a rohamra, mert így kívánja a becsület, a haza érdeke.

Úgy. No lám. Most már tudjuk: miért „egységes” a jó Sokoró. Ő áldozatot hoz, ő, sebesül, ő vérzik és mégis rohamoz...

Milyen csodás hősiesség! Hamar, hamar vattát, köteléket, hogy kéznél legyen, ha a jó Sokoró ebben a nagy rohamban megtalál sebesülni. Csak valami baja ne találjon esni a drága hősi léleknek...

Március 15-ére

Fiam! E dátum tudod mi neked?
Üdítő borod, fehér kenyered!

Üdv a lelkednek, hajnalod ege,
Vak éjszakádnak mondsz búcsút
vele.

Bilincsed kulcsa, fajod jövője,
Négy véres század nagy temetője.

Sírók vigasza, vágyak hajnala,
Elrabolt jogok szent diadala.

Magyar karácsony, húsvéti ének,
Derű a magyar könnyes szemének.

Kalászos mező, tavaszfakadás,
Fűrjmadár, dalos, boldog aratás.

És minden, fiam, mi szent, mi ma-
gyar,

Ami mindenben, csak magyart akar!

Védi a gyengét, szürkéknek jussát,
Ne feledd, fiam, március idusát!

HÓRVÁTH JÓZSEF.

Visegrádon kimúlt az öreg bölény-
tehen. A visegrádi bölénycsalád leg-
öregebb tagja, a Mancsi nevű bölény-
tehen, kimúlt. Az állatkert igazgató-
sága három hónap óta gondos gyógy-
kezelés alatt tartotta a gyengélkedő
állatot, amelyet hidegtől, szél-
től, esőtől védtek, külön tápláltak, de
minden hiábavalónak bizonyult, az
öreg bölénytehen kimúlt. A bőrét
preparálják, kitömkik és a Nemzeti
Muzeumba helyezik el.

A tábor gyásza. Jobbágy Vince
balatonedericsi barátunk, aki nem-
régén még írója volt a Magyar Fa-
lunak, megtört szívvel jelenti, hogy
az utóbbi év alatt elvesztette fele-
ségét és szép kát kis gyermekét.
Derék, lelkes barátunk egyedül áll
bánatával s kötelességünknek tar-
juk, hogy úgy az írógárda, mint az
egész tábor nevében őszinte részvé-
tünket fejezzük ki. Fajdalmában
osztozunk és kérjük a Mindenhatót,
hogy a megtört lelkű barátot újra
árássa el kegyeivel, hogy az élet
nehéz küzdelmeiben megtudja ál-
lani a helyét az irtózatoss csapások
dacára is. Ezúton küldjük mind-
nyáján őszinte baráti részvételünket.

340 kilométer út épül. Bud János
kereskedelmi miniszter kedden jóvá-
hagyta a vármegyéknek és községek-
nek 340 kilométernyi utak megépíté-
sére vonatkozó terveit. A vármegyék
és községek e döntés alapján most
már a legrövidebb időn belül meg-
kezdhetik azoknak az utaknak építé-
sét, amelyek egyrészt a községeket kö-
tik össze egymással, másrészt az
egyes községeket a vasútállomásokkal.
Ez a 340 kilométernyi útépités,
amelynek költségei körülbelül 6 millió
pengőre rúgnak — ezt egyharmad-
részben az állam fedezi —, az első
részlete a vármegyék és községek út-
építési programjának.

Tréfás tolvajok. Oláh Péter nyir-
csahelyi gazda pincéjéből borral telt
hordót elgurítottak. Alig tette meg a
gazda a feljelentést, a 60 literes hor-
dót a tolvajok ismét visszagurították,
de üresen és a hordó fekére ezt ír-
ták: „Jövőre jobb bort tegyen bele!”
A csendőrség rövidesen megállapítot-
ta, hogy az írás Juhász Gábortól ered.
Juhász azután rávallott két társára,
ifj. Veréb Andrásra és Gergely Mik-
lósról. Azzal védekeznek, hogy csak meg-
akarták „tréfálni” a gazdát. Minden-
esetre a tréfára jobban rá fognak fi-
zetni, mintha a rossz vinkót készpénz-
zel mecfizették volna.

Eladta a gyermekét. Gyomán egy
magáról megfélemedezett anya 105
pengőért eladta 12 éves gyermekét. A
gyermek apja feljelentette feleségét,
akit letartóztattak és a gyulai ügyész-
ség fogházába kísérték be.

Kadarka Péter a vízrendeletéről

Tisztátt Magyar Falu, mi oka is lehet,
Hogy möggelönt az a fura vízrendelet.
Azt mondják: ne lögyön a víz meleg, avas,
Mert busásan büntet jó szent atyánk: a Vass.
Töröm a fejemet, hogy' jutott eszébe,
Mikor boroskancsót szorongat kezébe'.
Mert a víz, ténsuram, mindig csak víz marad.
Embert nem vidít fel, tán csak a szamarat.
Az is azért issza, mert nincs ölég esze,
Külömben nem inná. Möginná a fene!
Én biz' mögátkozta, aki kitanálta,
Kadarka mög a víz nem való egy tálba.
Vízről a gyomorba' biztos béka terem,
Annyit se' ér, mint a sárga vesződelem.
Hiába üzent a Vass szent atya hadat,
Kadarkának mégis több barátja marad.
Hasztalan tukmálja fagyos hideg vizét,
Nem találni mög benn a kadarka ízét.
Savanyú töle a kedv, mint az uborka,
Több vidámság van a jó kadarka borba.
Hát mondok: ténsuram, én állom a harcot,
Vágjon kögyelmes úr víztől vidám arcot!
Hisz még a Jézus is borra változtatta,
A kadarkát soha ő meg nem tagadta.
De, hiszen ha egyszer minisztráns lehetnék,
A borból, szent uccse, keveset csöppentnék.
Hanem vizet adnék, amennyit csak kíván,
Ha sok lenne, ott van a „Rakovszky Iván”.
Kint lenne a vízből, akárcsak jó magam.
S nem lenne én velem baja minduntalan.
Hiába kögyelmes a nagy Vass-akarát,
A földmunkások csak engöm választanak.
Én bennem mégis csak több a kedv, a derű.
Tölem egyetlenegy arc sem lesz keserű.
Bánatot csak a jó vörös bor takarja:
Kutya iszik vizet, nem a vén

Kadarka

Betörték a rózsaszentmártoni köz-
ség házára. Szombatra virradó éjszaka
ismeretlen tettesek álkulccsal be-
hatoltak a rózsaszentmártoni köz-
ség házába. A betörők az adóügyi
jegyző íróasztalát álkulccsal kinyi-
tották és az asztalókból 166 pengőt
elloptak. A nyomozást a rózsaszent-
mártoni őrs folytatja.

Orsenigo Cesare elutazott Buda-
pestről. Páratlan melegséggel búcsú-
zott a magyar főváros és vele az
egész ország társadalmá Orsenigo
Cesare érsektől, a távozó pápai nuncius-
tól, akit — mint ismeretes — a
Szentsek Berlinbe helyezték át. Az
ünnepség a krisztinavárosi plébánia-
templomban kezdődött. A pápai Him-
nusz után a nuncius és kísérete el-
hagyta a templomot és Sipőcz Jenő
polgármesterrel a délviasúti pályá-
udvar felé hajtatott. Itt először Mé-
száros János érseki helynök mondott
búcsúbeszédet, majd Sipőcz Jenő
polgármester kérte a nunciusra a fő-
város lakosságának nevében feleke-
zeti különbség nélkül Isten áldását.
A pápai nuncius itt is magyar nyel-
ven köszöntö meg a búcsúbeszédet.

Erdőőri kitüntetések előkészítése.
Olyan szakvizsgázott erdőőröknek,
akik szorgalmuk, magatartásuk és jó-
ravalóságuk által társaik közül kitün-
tek, hűségük szolgálatuk elismerése-
képpen a m. kir. földművelésügyi mi-
niszter elismerő oklevelet kíván ado-
mányozni, esetleg őket más kitün-
tésben részesíteni. E célból a kitün-
tésre javaslatba hozandó egyének ne-
vét, lakhelyét, személyi adatait szol-
gálati viszonyuk körülírása mellett,
az illetők szolgálatadójára március hó
25-ig közölje a kitüntetés iránt a ja-
vaslatba hozott erdészeti altiszt
(erdőőr) egyhelyben való szolgálati
idejének tartamát, életkorát, családi
állapotát és viszonyait, valamint a
multban lezajlott rendkívüli időkből
szolgálatadójával szemben tanúsított
magatartását, s hogy ilyféle kitün-
tésben még nem részesült, magában-
foglaló és igazoló helyhatósági bizo-
nyítványok csatolása mellett. A szol-
gálati idő kiszámításánál tekintetbe
kell venni az időközben teljesített ka-
tonai szolgálati idejét is.

Két kecskeméti honvédtiszt érde-
kes fogadása. Érdekes fogadás tör-
tént csütörtökön reggel két honvéd-
tiszt között. Egyik ugyanis arra fo-
gadott, hogy Kecskemétről Pestre lo-
vagol minden pihentetés vagy pari-
paváltoztatás nélkül 5 óra 30 perc
alatt; elindult még ugyanaznap és
lova e 11 mérföldnyi távot 5 óra 40 p
alatt ügette be, fogadását tehát 10
perccel elvesztette. Bizonyos, hogy
oly kevéssel vészett, hogy még egy
fogadás nem volna — tanácsos.

Nincs már utcseprői állás sem
Budapesten. A székesfőváros köz-
tisztasági hivatalához az utóbbi idő-
ben személyes jelentkezés vagy kér-
vény útján már hosszabb idő óta na-
ponként tömegesen fordulnak mun-
kanélküliek mindenféle állás elnye-
rése érdekében. Minthogy a köztisz-
tasági hivatalnál az összes állások
be vannak töltve, még a legszeré-
nyebb utcseprői helyek is, sőt az
esetleges üresedésekre is annyi pá-
lyázó van előjegyezve, hogy újabb
jelentkezőket még csak előjegyzésre
sem fogadhat el a hivatal, ennél fog-
va ezúton kénytelen figyelmeztetni
az állástkeresőket, hogy sem szemé-
lyesen, sem kérvény útján ne for-
duljanak állásokért a köztisztasági
hivatalhoz, mert minden fáradságuk
hiábavaló és kár a postaköltsé-
gért is.

Halálos bikaviadal Encsen. Encse
községben Horváth János pásztor a
mezőről hazafelé terelte a tehén-
csordát, mely előtt a község hatal-
mas bikája haladt. Az állat a falu
szélén megbokrosodott s bőszi-
lten rohanni kezdett. A pásztor és több
gazdalegény igyekezett megfékezni,
azonban a bika hirtelen rátámadt
Horváthra, letéperte és iszonyuan
megtaposta. A legényeknek végre si-
került elverni a megdühödött állatot
a pásztor mellől, de akkorra már a
szerencsétlen ember sok sebből vér-
zett. Beszállították a győri kórház-
ba, ahol kiszáradt.

Vitéz dr. Kendeh-Kirchknopf Gusztáv evangélikus püspökhelyetteses tra-
gikus halála. A budapesti evangé-
likus egyházat és a protestáns tár-
sadalmat váratlanul súlyos gyász
érte vitéz dr. Kendeh-Kirchknopf
Gusztáv evangélikus püspökhelyet-
tes vasárnap bekövetkezett hirtelen
halálával. Vitéz dr. Kendeh-Kirch-
knopf Gusztávot magasztos hivatá-
sának teljesítése közben, a temp-
lomban fogta el a rosszullét, pár
perccel bőjt predikációjának meg-
kezdése előtt. A rosszullét elmúltá-
val a püspökhelyettes még elmon-
dotta bőjt beszédét, amelyben kivé-
teles szónoki erővel éppen az elmu-
lásról elmélkedett, de predikációját
befejeztével újból gyöngeséget ér-
zett s mikor rövid pihenő után közeli
lakására tért, felesége megdöbbenve
látta, hogy a püspökhelyettesen sú-
lyos rosszullét veti erőt. Azonnal or-
vost hívott, aki rögtön megállapí-
totta, hogy a helyettes püspököt szív-
elmeszesedés támadta meg és bár
állapota már akkor reménytelennek
mutakozott, Fehér Árpád dr. egye-
temi magántanár, szívspeciálista tí-
zennyolc injekcióval próbálta elhárí-
tani a katasztrófát. Ezek azonban
már nem segítettek a beteg és vi-
téz Kendeh-Kirchknopf Gusztáv dél-
után 3 órakor meghalt. Halálát egy-
házán kívül felesége és négy gyer-
meke gyászolja. Vitéz dr. Kendeh-
Kirchknopf Gusztáv holttestét ked-
den délután 3 órakor kísérik a Kere-
pesi-temetőbe, ahol a főváros által
adományozott díszsírhelyen fogják
eltemetni.

Revalban tilos a házasságközvetí-
tés. A házasságközvetítőipar, amely
valamikor nagyon virágzott, az utó-
bbi években meglehetősen pang min-
denütt a világon. A fiatal leányok és
fiatalemberek ma már szabadabban
élnek mint azelőtt, könnyebben is-
merkednek és saját maguk határozzák
el a házasságot. Ezért nem megy jól
sehol a házasságközvetítőnek. Hasonló
a helyzet Esztországban is. Ez kész-
tette a revali polgármestert egy kü-
lön intézkedésre. Az eszt főváros pol-
gármestere az összes revali házasság-
közvetítőktől megvonta a működési
engedélyt. A polgármester a rendelet
indokolásában kifejtette, hogy a hiva-
tásos házasságközvetítés idejétmúlt
csúnya iparág, amely szégyene a kul-
túrának és demokráciának. Gondolja
magában a polgármester, sorsát úgy-
sem kerülheti el senki, s aki neked
van szánva testvér, rátalálsz arra, ha
akárhogy bujkálsz is előle. És nincsen
igaza?

Min töpreng ke' Sonkoly gazda?

— Sehogy se tudok eligazodni ezen
a kutya politikán. Eddig mindig azt
hallottuk, hogy új földosztásról be-
szélni kommunizmus, meg forrada-
lom. Most meg egyszerre hivatalos
programm lett a nagybirtokok felosz-
tása a kisbirtokosok javára. Csak azt
szeretném tudni, kiknek a kedvéért
történik ez a Pálfordulás? A nagy-
birtokokért-e, vagy a kisbirtokokért.
Én azt hiszem... Különbben hagyjuk.
Ne szólj szám, nem fáj fejem...

Külpolitikai események

Felosztatják a német birodalmi gyűlést.

Németországban a Young-terv körül annyira kiszélesedtek az ellentétek, hogy a kormány a birodalmi gyűlés felosztatásának gondolatával foglalkozik. A kormányzat hiszi, hogy a német nép nagy többséget adna a kormánynak, mert már mindenki végét akarja vetni a bizonytalan külpolitikai és pénzügyi helyzetnek. A kormánynak jelenleg erős ellenzéke van, mely mindenáron a terv meghíusulását akarja, s emiatt Németország nem tud teljesen megszabadulni a fölösleges gyámkodástól.

A kommunista világtüntetés.

A Moszkvában székelő kommunista bizottság felszólította az egész világ kommunistáit, hogy március 6-án mindenütt éhségfelvonulásokat rendezzenek. Valamennyi európai, de amerikai város rendőrsége is előkészületet tett, hogy mindennemű rendezavarást már csírájában elfojtsa. Bár Budapesten semmiféle megmozdulástól nem kellett tartani, mégis egész csütörtökre készenlétbe helyezték a rendőrséget, de sehol, még csak semminemű kísérlet sem történt a rend megzavarására. A világszerte megtett rendőri intézkedések úgy látszik nem tévesztették el hatásukat, mert egész jelentéktelen tüntetésektől eltekintve sehol sem volt komolyabb megmozdulás.

Igy tehát a kommunista tüntetés elmaradt s beláthatják Moszkva urai, hogy maszlagjuknak sehol sincs komoly talaja.

Letartóztatják az indiai népvézért

Gandhit, az indusok nagy költőjét, az angol hatóságok le akarják tartóztatni, mert a függetlenségi mozgalom már kezd forradalmi jellegűt ölteni. Egyik alvezérét már letartóztatták. A lázadás India belsejében megkezdődött s az események nagy gondot okoznak az angoloknak.

A párisi konferencia

Ismeretes, hogy a hágai egyezmény megszövegezése végett a nemzetek megbízottai Párisban ültek össze, ahol a csehek akadémikusok követeitében újabb nehézségek merültek fel.

Bethlen István gróf helyett most Walkó Lajos külügyminiszter folytatja a tárgyalásokat, aki a napokban Budapestre utazott és azonnal felkereste Bethlent.

Mint értesülünk, a külügyminiszter megítélése szerint a tárgyalások most már nem fognak túlságosan hosszúra nyúlni, mert a nehézségeket elháríthatóknak látja. A tárgyalásokat magyar részről most Korányi Frigyes báró folytatja. A miniszterelnök vagy Walkó külügyminiszter csak a meg egyezés aláírására fognak Párisba utazni, ennél előbb csak akkor, ha váratlanul újabb nehézségek merülnek fel.

A szerbekkel és a románokkal simán ment a meg egyezés, aszerint, amint azt Hagában megállapították.

A szovjet vallásellenes rendelete

A szovjet vallásügyi rendeletét most hiteles fordításban közzétette az angol kormány. A rendelet, amelyet tavaly áprilisban adtak ki, megtiltja az egyházközségeknek a jótékonyági, közoktatási és kulturális mozgalmakban való részvételt, kórházak, szanatóriumok fenntartását s ki mondja, hogy a „vallási célokra nem szükséges templomok” sorsa felett a hatóság megfellebbezhetetlenül dönt. A likvidált templomokban levő arany-, ezüst- és egyéb értéktárgyak, drágakövek, harangok eladandók az államkincstár javára.

RÁDIO

Vasárnap, március 16.

9.00: Újsághírek, kozmetika. — 10.00: Egyházi ének és szentbeszéd az Egyetemi templomból. A szónoklatot mondja Tóth Tihamér dr. c. apát, egyetemi tanár. — 11.00: Unitárius istentisztelet a Koháry-utcai templomból. Prédikál Bartók Géza polgári-lelkész. — 12.20: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. — Utána: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. — 3.30: A m. kir. földművelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata. Schandl József dr. közgazdasági egyetemi ny. r. tanár: „A budapesti országos mezőgazdasági kiállítás jelentősége.” — 4.00: Rádió Szabad Egyetem. Az iskolán kívüli népművelés rádióelőadása. — Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. — 5.15: A Székesfővárosi Zenekar hangversenye a Pesti Vigadó nagyterméből. — 7.45: Zagon István vidám karcolata: „Gyermekevelés.” — 8.15: Színműelőadás a Stúdióban: „Az első vihar.” Színmű 4 felvonásban. Írta: Herczeg Ferenc. Rendező: Hegedűs Tibor. — 10.00: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, sporteredmények. — Majd: Pertis Jenő és cigányzenekarának hangversenye a Britannia-szállóból.

Hétfő, március 17.

9.15: A m. kir. Országos Tiszti Kaszinó szalonzenekarának hangversenye. — 9.30: Hírek. — 9.45: A hangverseny folytatása. — 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. Vízállásjelentés magyarul és németül. — 12.00: Déli harangszó az Egyetemi templomból. Időjárásjelentés. — 12.05: Hangverseny. — 12.25: Hírek. — 12.35: A hangverseny folytatása. — 1.00: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. — 2.30: Hírek, élelmiszerárak. — 3.00: Piaci árak és árfolyamhírek. — 4.00: Asszonyok tanácsadója. — 4.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés, hírek. — 5.10: Tót-magyar nyelvoktatás. — 5.45: 36-ik Rác Laci és cigányzenekarának hangversenye. — 6.45: Német nyelvoktatás. — 7.20: Rádió amatőrpósta. — 8.00: Szórakoztató zene. — 9.15: Pontos időjelzés, hírek. — 9.30: Bartók Béla zongorahangversenye. — 10.40: Időjárásjelentés. — Majd: Gramofonhangverseny.

Kedd, március 18.

9.15: A rádió házi kvartettjének hangversenye. — 9.30: Hírek. — 9.45: A hangverseny folytatása. — 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. Vízállásjelentés magyarul és németül. — 12.00: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. — 12.05: A m. kir. 1. honvédelmi miniszter zenekarának hangversenye. — 12.25: Hírek. — 12.35: A hangverseny folytatása. — 1.00: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. — 2.30: Hírek, élelmiszerárak. — 3.00: Piaci árak és árfolyamhírek. — 3.30: B. Czeke Vilma mesél a gyermekeknek. — 4.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés, hírek. — 5.00: Szilárd János novellái. — 5.30: Radosné, Bock Hilda bécsi dalokat énekel Schrammel-zenekarsérettel. — 6.15: Francia nyelvoktatás. — 6.50: Helyes magyarság, magyar helyesírás. — 7.25: A m. kir. Operaház előadásának ismertetése és az előadás színlapjának felolvasása. — 7.30: A m. kir. Operaház előadásának közvetítése. — Utána kb. 10.30: Pontos időjárásjelentés és hírek. — Utána: A Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye a Hungária-szállóból.

Szerda, március 19.

9.15: Gramofonhangverseny. — 9.30: Hírek. — 9.45: A hangverseny folytatása. — 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. Vízállásjelentés magyarul és németül. — 12.00: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. — 12.05: A Mándits szalonzenekar hangversenye. — 12.25: Hírek. — 12.35: A hangverseny folytatása. — 1.00: Pontos időjelzés, időjárás és vízállásjelentés. — 2.30: Hírek, élelmiszerárak. — 3.00: Piaci árak és árfolyamhírek. — 3.30: Morsetanfolyam. — 4.10: Vukov Lukács: „Magyar elem a szerb népköltészetben.” Felolvassa: Koncz Sándor dr. — 4.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés, hírek. — 5.10: Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye. — 6.20: Olasz nyelvoktatás. (Gallerani Bona-

ventura). — 7.00: vitéz Marschalkó Jenő előadása: „Przemysl védelme”. — 7.35: Néger-indián-irish és kentucky dalok. Előadja: Kőszeghy Teréz, a Városi színház operabékesnöje. — 8.15: Beethoven-est. — 9.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés és hírek. — Utána: A Fejes szalonzenekar, az Ostende jazz és Horváth Gyula cigányzenekarának hangversenye az Ostende-kávéházból.

Csütörtök, március 20.

9.15: Hírek. — 10.00: Helyszíni közvetítés. Séta az Országos Mezőgazdasági Kiállításon és vásáron. — 12.00: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. — 12.05: Kurina Simi és cigányzenekarának hangversenye. — 12.25: Hírek. — 12.35: A hangverseny folytatása. — 1.00: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. — 2.30: Hírek, élelmiszerárak. — 3.00: Piaci árak és árfolyamhírek. — 4.00: Rádió Szabad Egyetem. (Az iskolán kívüli népművelés rádióelőadása.) — Utána: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. — 5.10: A m. kir. földművelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata. Öcsanádi-Nagy Géza, a Méhész Szövetség főtitkára: „A méhészet gyakorlati problémái.” — 5.40: Szórakoztató zene. — 6.50: Angol nyelvoktatás. (J. W. Thompson.) — 7.20: Ügetőversenyeredmények. — 7.25: A m. kir. Operaház előadásának ismertetése és az előadás színlapjának felolvasása. — 7.30: A m. kir. Operaház előadásának közvetítése. „Háry János”. Daljáték 4 kalandban, elő- és utójátékkal. Írta: Paulini Béla és Harasnyai Zsolt. Zenéjét szerzte: Kodály Zoltán. — Utána kb. 10.30: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. — Majd: nagyváradi Bura Károly és cigányzenekarának hangversenye az Emke-kávéházból.

Péntek, március 21.

9.15: A m. kir. 1. honvédelmi miniszter zenekarának hangversenye. — 9.30: Hírek. — 9.45: A hangverseny folytatása. — 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. Vízállásjelentés magyarul és németül. — 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. — 12.05: A rádió házi kvartettjének hangversenye. — 12.25: Hírek. — 12.35: A hangverseny folytatása. — 1: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. — 2.30: Hírek, élelmiszerárak. — 3: Piaci árak és árfolyamhírek. — 3.30: A „Tündérvásár” meseórája. — 4.45: Pontos időjelzés, időjárás és vízállásjelentés, hírek. — 5: Székely Vladimír ny. főkapitányhelyettes előadása: „A mai Sherlock Holmes.” — 5.30: Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye. — 6.30: Falu Tamás novellái: 1. Rádió és szerelem. 2. Kutassy kolléga úr. Felolvassa a szerző. — 7: Hangverseny. — 7.50: Przemysl-i emlékünnap. — 9.30: Gramofonhangverseny. — Utána kb. 10.30: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. — Majd: Bachmann-jazz a Dunapalota-szállóból.

Szombat, március 22.

9.15: Hangverseny. — 9.30: Hírek. — 9.45: A hangverseny folytatása. — 10.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. Vízállásjelentés magyarul és németül. — 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból. Időjárásjelentés. — 12.05: Gramofonhangverseny. — 12.25: Hírek. — 12.35: A hangverseny folytatása. — 1: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. — 2.30: Hírek, élelmiszerárak. — 3: Piaci árak és árfolyamhírek. — 4: Az Országos Cserkész Szövetség előadása. Pirovsky Lajos cserkész-tiszt: „Halló?... Jön a cigánytámadás.” — 4.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés, hírek. — 5: Szántó Dénes novellái: 1. Con Sordino. 2. Luigi művész marad. Felolvassa a szerző. — 5.30: A Mándits szalon- és jazz-zenekar hangversenye. — 6.30: Móra Ferenc előadása: „Megint ásatunk.” — 7: Műsoros est. — 8.30: A Magyarországi Munkásdalogalek hangversenye. — 9.30: Pontos időjelzés, hírek. — 9.45: A m. kir. 1. honvédelmi miniszter zenekarának hangversenye. — Utána kb. 10.50: Időjárásjelentés. — Majd: Sovánka Nándor és cigányzenekarának hangversenye a Baross-kávéházból.

A magyar feltámadás előfeltétele

Azt mondja Pál apostol, a nagy bölcs, aki felülmúlta a tudásban tanítóját, Gamálielt: „Az igének megtartói legyetek...”. Ó, de sokszor elhangzik üresen: „Hiszek Magyarország feltámadásában.” En nem értem az olyan hitet, amely csak a szájról és nem szívből jön, mert a szívből jövő hitet cselekedet szokta követni. En ezt a cselekedetet nagyon súlyos mennyiségben és minőségben látom megnyilvánulni éppen azok részéről, akik ezt úgy bizonyos alkalmakkor elimádkozzák. Szen mi sem könnyebb, mint jól betanult alkalmi imát eldarálni, de a tett az már sokkal nehezebb, mert nehéz lemondani a sokféle állásból eredő zsíros jövő reményekről a — Haza feltámadásáért. Edes jó magyar testvérem, aki Trianon átka alatt roskadozol, ne hidd, hogy ezt könnyebbé nem lehetne tenni, csak hogy ehhez nem a szépen betanult, keneteljes beszéd kell, hanem a nagy Széchenyi tette, áldozatkészsége. Hiszen már meg vagyunk esőmörölve a sok szép beszédűtől, mely alatt az ünnepi szószerkezet csak úgy roskadoznak. Azt szeretnénk már látni, hogy mindazon helyeken, ahol csakugyan takarékoskodni kell, úgy is történne. Pl. a régi jó időkben nem volt fizetésük a követ uraknak, csak úgy tiszteletből látták el és ma a megcsontított ország még jobban megfizeti a honatyákat, mint a régi jó időkben. Hát azok a fényes állásokban lévőek, akik még fényesebb nyugdíjakat élveznek.

Kedves magyar testvérem, én azt mondom, ha az előbb felsorolt urak csakugyan be akarnak bizonyítani, hogy nemcsak beszélnek a haza javáról, hanem akarnak is tenni a haza javára valamit, mondjanak le a több oldalról húzott busás fizetésükről és csak egyet, de azt az egyet is csak azok tartsák meg, akik vagyontalanok, a honatyák pedig csak arra a napra kapjanak fizetést, amikor a köz érdekében dolgoznak és az így megmaradt horribilis összegeken azonnal meg lehet kezdeni a gyárak létesítését, ami által munkához jutna az a sok becsületes magyar munkás, aki könnyes szemmel, fájó szívvel veszi kezébe a vándorbotot, vagy pedig itthon a nyomor miatt a szélsőséges eszmék csábító szolgálatába áll, ami által csak távolodunk a feltámadástól. De ha látja az a trianoni kereszt és a felsorolt hibák alatt roskadozó társadalom ezt a hitből kiáradó nagy Széchenyi-féle cselekedetet, új erőt kap a küzdelemre és akkor nem fog szaporodni a Trianon óta harmincezer elért kivándorlók száma. És mindezeknek útját állani Isten kegyelme útján, csak az elmondottakban látom.

Fel tehát cselekedni, míg nem késő, mert félő, hogy késő lesz és akkor minden hiába. Még most énekelhetjük a költővel: „Még jöni fog, még jöni kell egy jobb kor, mely után...”

Hajduböszörmény, 1930 febr.

Fésüs Lajos,
városi képviselő.

.....
Az új szomszédaim olyanok, mint a rádióállomás. Még egyszer sem láttam őket, de a hangjukat egész nap hallom.

Gazdasági élel

Milyen fajbaromfit tartson a kistenyészítő?

A jelenben és közelmúltban erős lendülettel indult meg a fajbaromfitenyésztés. Ha gazdasági kérdésben divatot lehet emlegetni, úgy nyugodtan írhatjuk, hogy divatját éljük az aprójószág tartásának. Ennek legfőbb oka, hogy helyes megválasztással és okszerű takarmányozással szép jövődelmet lehet elérni.

A helyes megválasztás igen fontos. Amint a nagytenyésztő megengedhet magának és ami egy nagy farmon hasznos lehet, az még nem föltétlenül jó a kistenyészítőnek.

A jelenkor legjobb fajta baromfia a Leghorn és Rhode Island.

Ezek leírásával helyszűke miatt nem foglalkozom, csupán a különbséget akarom kiemlíteni, hogy a kistenyészítőnek helyes irányt adhassunk.

A Leghorn kistestű, kissé vad természetű, magasröptű, nagy kifutót igénylő, nem kötő, igen jó tojó. Helyes elhelyezés és takarmányozás mellett 200—250 darab tojást tojik egy évben.

A Rhode Island közepes, inkább nagy testű, szelíd természetű, nem röpködő, kisebb kifutóval is beéri, jól kötő, jó tojó. Helyes elhelyezés és takarmányozás mellett 180—220 darab tojást tojik egy évben. Ismerek azonban egyedeket, amelyek 270 darab tojást tojnak egy évben.

Ezekből láthatjuk, hogy aki kistökével, kisebb helyen akar baromfit tartani, az ne kísérelje a Leghornokkal. Igaz, hogy tojásait más fajta tyúkkal is lehet keltetni, de a felemás baromfi rontja az udvar összhangját. S az ilyen tenyésztő ne is álmodjon arról, hogy állatait tenyészcélra értékesíthesse.

Keltetőgép beszerzése kistenyészítőnek igen költséges s kezdőnek nem is ajánlható.

A kifutóberendezés is drága, legalább 3 méter magas kerítés kell, ha nem akarja, hogy tyúkjai a szomszédban tojjanak. Nem mulasztatom el még megemlíteni, hogy selejtezés esetén, mivel kistestű, igen kevés pénzt lehet érte elérni.

Kistenyészítőnek inkább a Rhode Islandot ajánlom, melyet joggal nevezhetünk a ma egyetemes tyúkjának.

Utóbbi keresztezésre is alkalmasabb. Klimánkat igen jól bírja, jól tojó s még egy érv szól mellettük.

Rhode-Island tenyésztését a minisztérium is erősen támogatja. 1929 őszén volt Szombathelyen egy kakaskiállítás és vásár kizárólag kistenyészítők részvételével. Ezen a vásáron a minisztérium a Rhode-kakakókból igen sokat megvásárolt darabonként 9—12 pengő áron.

Ezek után még csak néhány szót az elhelyezésről és takarmányozásról.

Csak világos, tágas, tiszta, jól szellőző, de nem huzatos ólban tar-

tott állat fog a hozzáfűzött várakozásnak megfelelni.

Takarmányozás. Egy tojó szükséglete naponta: Téli: reggel 3 deka zab, napközben 4 deka keverék, este 3 deka tengeri.

Téli az óljukban tanácsos takarmányt vagy sárgarépat egészben felagatni. Ezt előszeretettel csipkedik s ezzel némileg pótoljuk a zöldeléséget.

Nyáron: reggel 3 deka zab, napközben 4 deka darakeverék, este 3 deka árpa vagy zab.

Ha nincs gyepes kifutó, úgy zöldről állandóan gondoskodjunk, úgyszintén állandó frissvízzel.

Darakeverék összetétele:

1 rész	árpadara
1 „	búzadara
1 „	tengeridara
1 „	zabdara
1 „	halliszt
1 „	húsliszt
1 „	futor
1 „	folymi homok
3 „	búzakorpa
0.3 „	őrölt faszén

Egy tojó napi szükséglete 10 deka eleség. Tartása napi 2.2 fillérbe kerül, ápolási költséget nem számítva.

Török Lehel dr.

15 millió pengős veszteség. A márciusi búza árfolyama 24.30 pengőről 21-re esett vissza. Ez az árfolyamvesztés a budapesti közraktárakban tároló 700 ezer métermázsza és a vidéki raktárakban elhelyezett 500 ezer q búzamennyiségre átszámítva, körülbelül 15 millió pengős veszteséget jelent, amelyet nagyrészt a gazdáközönség, másrészt a kereskedők és tőzsdések érzékelnek meg. Szakértők szerint a búza áresése egyáltalán nem indokolt, hiszen Európa búzakészletei megfogytak és nem is Magyarországon más kép, minthogy Oroszország óriási mennyiségű búzakészleteit a piacra vetette. Egyesek szerint ennek a váratlan orosz kínálatnak az oka az Oroszország 30 millió dollár értékű mezőgazdasági gépet rendelt Amerikában. Ezek a megrendelések erősen csökkentették a szovjet valutakészletet, annak fokozására tehát Oroszország egész gabonakészletét a piacra veti. Más verzió szerint az orosz invázióknak egyéb messzemenő politikai célja van: az európai agrár-államok válságát akarja előidézni, hogy fölforgató törekvéseinek az agrárkörök elégedetlenségével Európa államaiban tápot szerezzen.

A Magyar Forgalmi Bank R.T. február 26-án megtartott ülésén kimutatta, hogy az előző üzletév 756.000 P tiszta nyereséggel zárult. Ugyanakkor elhatározták, hogy részvényenként 6.50 P osztalékot fizetnek ki.

A Részvénytársaság Villamos és Közlekedési Vállalatok számára március végén tartja mérlegmegállapító igazgatósági ülését. A részvényeseknek az idén is részvényenként 2 P osztalékot fog fizetni.

Baromfikongresszus és kiállítás Londonban. Az angol földművelésügyi minisztérium rendezésében július 22-től 30-ig baromfi világgongresszus lesz Londonban. Az öt világrészről eddig már 47 állam jelentette be részvételét. A kongresszussal kapcsolatban kiállítást is tartanak, amelyen az egyes államok, illetve tenyésztők baromfitenyésztőrzseikkel, tojás, toll, vágott baromfimintakollekciókkal, szemléltető táblázatokkal szerepelnek. Ezenkívül az egyes államok kisebbkeretű gyűjteményben bemutatják fontosabb mezőgazdasági terményeiket és termékeiket. A kongresszus részvevői számára az angol kormány és London városa fogadóestélyeket és ünnepségeket rendez. Magyarország kiállítását a Mezőgazdasági Termény- és Termékforgalmi Intézet rendezi. Felvilágosítást az intézet (Budapest, V., Rudolf-rakpart 6.) nyújt.

Ménecskő-vásárlás. A földművelésügyi miniszter, az állami ménállomány kiegészítése céljából, ez év tavaszán — miként a múltban — ménecskőket óhajt vásárolni. Mindazok a lótenyésztők, akik kifogástalan származású, korukhoz képest jól fejlett, erőscsontozatú, szabályos testalkatú, 1—3 éves, sajátnevelésű ménecskőket; illetve 3—8 éves ménceket eladni óhajtnak, szándékukat minél előbb, de legkésőbb március 25-ig jelentsek be a m. kir. földművelésügyi minisztérium V. osztályához. Hídegverű és amerikai származású ménék, illetve ménecskők a vételből kizártnak. A jelentésre 1 P 60 f okmánybélyeget kell alkalmazni és a következő adatokat kell bejelenteni: A tulajdonos neve, a hely, ahol a ménecskők állanak, a ménecskő fajtája, származása, (apa, anya), kora, színe, magassága és a kívánt eladási ár. Eme feltételeknek meg nem felelő bejelentések figyelembe nem vétetnek.

Baromfi-hizlalo-üzem. A gról Esterházy-uradalom pápai igazgatósága egy, nemzetgazdasági szempontból is fontos üzemet létesített Pápán. Öhler Miklós állatorvos igazgatása mellett baromfi-hizlalo-üzemet rendezett be, amely nemcsak a messze környékből, de még az Alföldről is beszerzi a hizlalni való baromfit. 6000 baromfi van állandóan a hizlaloiban s ezek tíznapi hizlalo után kerülnek vágás alá. Naponként 5—600 feltisztított baromfit szállítanak el leginkább külföldre. A telep idáig 40 embert foglalkoztat, de az eddigi szép sikeren nekibuzdulva, a tavasszal a telepet bővíteni fogják. Az üzem január 1-én kezdte meg működését s máris széles területekre terjesztette ki üzleti tevékenységét.

A Brassói Celluloze ugyancsak március második felében tartja mérlegmegállapító igazgatósági ülését, amely újból a tavalyi 3.50 P-s osztalékot fogja megszavazni.

A Magyar-Cseh Iparbank R.T. 318.361 P tiszta nyereséggel zárta az 1929-i üzletévet és ebből 233.333 P-t fizet ki a részvényeseknek.

Elkészült a Hitelbank mérlege. A Magyar Általános Hitelbank március 6-án tartott igazgatósági ülésen megállapította, hogy a múlt évi üzletév 7.496.453 P tiszta nyereséggel zárult. Az igazgatóság részvényenként 5.50 P osztalék fizetését határozta el.

A tenyészállatvásár és kiállítás programja. Gazdahét Budapesten. Március 21-én, pénteken délelőtt 10 órakor nyitják meg ünnepélyesen a mezőgazdasági kiállítást. Március 20-án reggel 8 órától 25-én este 6 óráig a kiállítás állandóan nyitva van és 25-én, kedden este zárják be. Március 26-án a kiállításon eladott tenyészállatokat, terményeket és gépeket szállítják el, 27-én pedig az el nem adott anyag elszállítása következik, amely 28-án fejeződik be. A kiállításon megjelenik az olasz földművelésügyi miniszter is és igen sok előkelőség. A Budapestre utazó közönség számát már eddig is többszáz ezerre becsülik s a kiállítás minden eddigit felülmul. A vásár tartama alatt félárújeggyel lehet Budapestre utazni.

Nem marad el az állami rézgálicakció. Több lap arról számolt be, hogy a földművelésügyi kormány a múlt évben megindított rézgálicsegélyakcióját erre az évre beszüntette. Illetékes helyen megállapítják, hogy a közleménynek semmi alapja nincs, mert a földművelésügyi kormány rézgálic segélyakcióját ebben az évben is folytatja. Az igényléseket az illetékes községi elöljáróságnál kell bejelenteni. A községek az igényléseket községenként összesítve terjesztik fel a földművelésügyi miniszternek. Előjegyzések még ezidő szerint is eszkelhetők.

A Magyar Falu pavillonja a Gazdasági Kiállításon Magyar Falu Tábora!

Aki a Tábort tagjai közül feljön a tavaszi gazdasági kiállításra, most már a Magyar Falut is ott találja. A Magyar Cementgyárosok és Mészgyártók Szövetsége gyönyörű kis mintaházat állított fel a kiállítás területén. Ezt a házat rendezzük be ideiglenes szerkesztőség és kiadóhivatal céljára. Aki a Tábort tagjai vagy a rokonlelkűek közül megnézi a kiállítást, nézzon be hozzánk is és ha valami felvilágosításra, tanácsra, útmutatásra van szüksége, a régi bizalommal és szeretettel forduljon hozzánk. A kiállítás huszadikán nyílik meg és huszonötödikén zárul.

A viszontlátásra tehát nemcsak a szerkesztőségben, hanem a kiállítás területén levő

MAGYAR FALU

pavillonban is.

Szarvasmarhák
biztosítása

Állatbiztosítás

Lovak, sertések
biztosítása

legelőnyösebben, kartelen kívül a

Gazdák Biztosító Szövetkezeténél

Budapest, IX., Üllői-út 1. sz.

Telefon: Automata 878—70

A magyar munkás bére Franciaországban

Szerencsétlen földmunkásaink, akik nem tudnak idehaza megélni, tömegesen mennek idegen államokba munkát keresni. Az utóbbi időkben sok magyar vándorolt ki Franciaországba, ahol a magyar munkást elég jól fizetik. A napokban egy veszprémi megyei tábori tagunk jött be búcsúzni s ez alkalommal volt módunk megtekinteni a szerződését.

Eszerint: Fizetése havi 220 frank, ami körülbelül 180 pengőnek felel meg, továbbá élelmezés és lakás. A lakás a cselédek számára szolgáló szobában van. Az útiköltséget a munkás tartozik fizetni.

A fentebb említett törzsfizetésen kívül pótdíjat is kapnak. Még pedig:

Akinek szerződése 12 óra szőlő	100 fr.-ot,
" " " " " " " "	75 " "
" " " " " " " "	50 " "
" " " " " " " "	25 " "

Ugyanczen összegek járnak a munkásnak, ha a munkaadó a szerződést a munkás hibája nélkül felbontja. Minden vitás ügy a párizsi földművelésügyi miniszternek jelentendő.

Ebből a szerződésből is látjuk, hogy más országban jobb sora van a földmunkásnak. Csak az a baj, hogy ott sem alkalmaznak mindenkit.

Új találmány a cséplési szemvesztések megakadályozására. Két hajduböszörményi ember, Cs. Kovács János lakatosmester és Török Imre gazdálkodó igen értékes találmányt szabadalmaztatott nemrégiben. Cs. Kovács és Török egy rostát találtak fel, amely a cséplőgépekre felszerelve, alkalmas arra, hogy megakadályozza, illetőleg minimálisra csökkentse a cséplési szemvesztéseket. A rostaszerkezetét kipróbálta Vladár Endre, a magyarvári gazdasági akadémiai gépkísérleti állomás igazgatója, aki megállapította, hogy az teljes mértékben megfelelő és a gazdasági élet szempontjából igen nagy jelentőségű találmány. Eddig 100 mázsa búza kiesésként három mázsa volt a szemvesztés, amely mennyiség a Török-Kovács rosta alkalmazása esetén a földművelésügyi minisztérium hivatalos szakértőjének véleménye szerint száz mázsánál 20 kilóra csökken. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy míg — Magyarország évi 20 millió mázsás gabonatermését véve alapul — eddig minden esztendőben hatszázezer mázsa ment veszendőbe, addig a Török-Kovács-rostaszerkezet alkalmazása esetén ez a mennyiség 40.000 mázsára fog lecsökkenni. A rostaszerkezetnek rendkívül nagy előnye, hogy az bármilyen típusú cséplőgépre felszerelhető és előállítási ára is igen olcsó, amennyiben azt 280 pengőért bárki megszerezheti. A rostaszerkezetét Hajduböszörményben már is megkezdte Sitéry Sándor mérnök, aki a magyar szabadságharc egyedi előállítója. Sajnos, hogy a külföldi szabadalmak nem a magyar termelést fogják gazdagítani, amennyiben az egyik feltaláló az összes külföldi szabadalmakkal együtt kivándorolt Dél-Amerikába, ahol egy buenos-ayresi gyárban már meg is kezdte a rosta előállítását, amely iránt Argentínában is nagy érdeklődés mutatkozik.

Bartos János fölött összezsúrtak a hullámok

Sikkasztással és csalással vádolják a pacsai képviselőt — A mentelmi bizottság egyhangúlag kiadja a bíróságnak

Pacsai országgyűlési képviselője ellen csalás és sikkasztás büntetése miatt vádat emelt az ügyészség és mentelmi jogának felfüggesztését kérte. A mentelmi bizottság egyhangú határozata alapján ki is adták a bíróságnak. Ezzel újabb fejezethez jutott a pacsai választás ügye, amely már régóta izgatta a kedélyeket és minden akarnok leste-várta, mikor dobhatja magát a nép közé.

Az esetről a jövő számunkban részletesen fogjuk ismertetni a képviselő különös bukását, amihez hasonló még alig volt a politikai életben. A pacsai kerület sorsa így hamarosan új fordulóhoz ér s ha a bíróság előtt bizonyítást nyernek a vádak, Bartos János valószínű egyszersmindenkorra el fog tűnni a politikai élet színteréről. Pacsán s az egész kerületben nem fogják sajnálni a képviselő urat, annyi bizonyos.

Egyiptomi szembetegség Magyarországon

A népjóléti miniszter kezdeményezésére megindult az egyiptomi szembetegség ellen a fokozottabban harcol Magyarországon. A trachoma rettenetes betegség, egyike a legszörnyűbb népbetegségeknek, úgyhogy a Népszövetség egészségügyi bizottsága 1925-től kezdve állandóan foglalkozik a betegség elterjedésének pontos megállapításával és a védekezés megszervezésével. A trachoma oly veszedelmes betegség, hogy Japánban pl. a vakaságnak 15 százalékban a trachoma az okozója. Nálunk Magyarországon kb. 6 százaléka a vakoknak az, akik a trachomának köszönhetik szemük világának elvesztését.

Magyarország igen sok kultúr-államot megelőzve már 1886-ban, Tisza Kálmán belügyminisztersége alatt törvényes rendelkezéseket léptetett életbe ez ellen a tömegjárvány ellen. Ez a törvény megszervezte a trachoma elleni védekezést, kötelezővé tette a trachomás megbetegedések bejelentését és iskolákban, gyárakban, tömegszállásokon, a hadseregben tartott szemvizsgálatok a betegeket azonnal elkülönítették. Ez ugyanis az egyetlen komoly védekezési módszer a járvány ellen, mert a trachoma valósággal családi betegség, a családtagok fertőzik egymást.

Nálunk az ország határvidékei voltak a veszélyeztetett területek. Szerbia, Horvátország, a Felvidék és Románia terjesztette Magyarországon a trachomát. A békében azonban sikerült a bajnak elejét venni, de a békeszerződések után most annyira megromlottak, különösen a Csonkaország határán levő vidékek lakosságának egészségügyi viszonyai, hogy pl. Zala vármegye két járásában tartott vizsgálat szerint 3214 lakosból 1247 szenved trachomában. Óriási veszedelem ez az egész országra nézve!

Nemzeti kötelesség védekezni ez ellen a tömegbetegség ellen és örömmel kell üdvözlünk a nép-

jóléti miniszter akcióját, miszerint nemcsak szemvizsgáló állomásokat és szemkórházakat létesít az egész Felvidéken, hanem nemzetközi pályázatot is írt ki és kétezer svájci frank pályadíjjal jutalmazza azt az orvosi munkát, amely a legegyszerűbb védekezési módszert megjelöli.

Nyolc földmunkás családot döntött romlásba egy lelketlen ügynök

Nincs védtelenebb társadalmi lény, mint a földmunkás. Ha nem éri semmi baj, akkor is alig tud elvergődni. Hát ha még lelketlen gazemberek kezébe kerül, menthetetlen a pusztulása. Ilyen eset történt most Nyíregyházán. Megdöbbentően szomorú s itt adjuk a többiek okulására:

Az ősszel a nyírségi szőlőkben megjelent Kajatin Ferenc ügynök, kubikosmunkásokat toborzott. Azt állította, hogy Csepelen keresnek kubikosmunkásokat és naponta 15 pengő napszámot is meg lehet keresni. Nyolc nyíregyházi kubikos, mindenüket pénzre téve, vonatra ült és elutazott Budapestre. Amikor a társaság megérkezett Budapestre, a pályaudvaron Kajatin mindegyik családtól 30-30 pengőt kért el azaz, hogy szállást szerez a számukra. A szélhámos ügynök a pénzzel eltűnt. A becsapott emberek Csepelre mentek, ott azonban semmit sem tudtak Kajatinról, sem pedig munkát nem adhattak, ezért a becsapott kubikosok megtették a feljelentést a budapesti rendőrségen. Közben az utolsó fillérjüket is elköltötték. Végül kétségbeesésükben azt kérték a rendőrségen, hogy toloncúton mehessenek haza Nyíregyházára.

A toloncútlevelet azonban csak a fővárosból kitoloncolt egyéneknek adják meg és a nyíregyházi kubikosok nem juthattak az ingyen hazautazást biztosító toloncútlevelethez.

Ekkor vezetőjük, Lovász János, kiadta a jelszót, hogy vágjanak neki gyalog a hosszú útnak. A nyolc család meg is indult Budapestről Nyíregyháza felé. A jószívű falvak adományából éltek és éjszakánként egy-egy pajtában húzódtak meg, gyakran azonban nem kaptak fedelmet és a szántóföldeken töltötték az éjszakát. A szörnyű vándorlás során Lovász másfél éves kislánya meghalt. Elpusztult a keserves úton Berkó István kubikos is, aki tüdőgyulladást kapott és Szolnokon eltemették. Négy gyermek maradt utána, akik ma is Szolnokon vannak. A többieknek sikerült eljutniok Nyíregyházára.

Gyümölcs- és zöldségtermelési eredmények Hollandiában. Hollandia leghíresebb gyümölcs- és zöldségtermelő telepe a Westland egyesülés most ünnepelte 40 éves fennállását. Ez a gyümölcs- és zöldségtermelő szövetkezet 14.000 hektár területen működik Hága és Rotterdam között. Az egyesülés 1870 óta foglalkozik exporttal és áruai az angol és német piacon mindenütt a legnagyobb elismerést vívták ki. A piacra kerülő termékeit aukciókon hozza forgalomba. Az egyesülésnek saját konzervgyára van, amely kitűnő eszköznek bizonyult az áringadozás meggátolására. Az egyesülés roppant nagy külföldi sajtó-propagandával működik termékeinek bevezetése céljából és ennek köszönhető, hogy a múlt évben már 330 vagon hagymát adott el New-Yorkban. Az egyesülés áruforgalmára jellemző, hogy míg 1890-ben a Westland aukción csak 151.000 hfl. áru cserélt gazdát, 1918-ban már 13.3 millió és 1928-ban 20.6 millió hfl. értékű áru. Beszédese példa, hogy mit jelent a szövetkezeti gazdálkodás és értékesítés, mikor a termelő egyben eladó és kereskedő is. Az összes haszon az ő zsebébe kerül. Hol vagyunk mi még ettől, szegény magyarok.

A borértékesítési válság megoldásának „Tízparancsolat”-ja. E címen jelent meg egy röpirat az Országos Mezőgazdasági Kamara szőlészeti és borászati szakosztályának megbízásából dr. Baross Endre MSzOE igazgató és Teleki Sándor összeállításában, amit a magyar országgyűlés mindkét házának agrárblokkja részére készített. A tízparancsolat magában foglalja a következőket: 1. a borfogyasztási adó kérdésének megoldása, 2. a termelői kimerések akadálytalan engedélyezése, 3. a minőségtermelő vidékek termelői borainak palackozás utján való könnyű forgalombahozása, 4. mustsűrítő és lepárlótelepek beszerzése, 5. a „Dicenty”-féle javaslat, 6. a borexport további támogatása, 7. pince-szövetkezetek új irányai, 8. a katonaság borellátása, 9. a borfogyasztás propagandáik, 10. a hitelkérdés rendezése. A röpirat továbbá tiltakozik minden olyan korlátozás ellen, ami a szeszitalok fogyasztását tönkreteszi.

Miért nem kell külföldön a magyar szalonna? Egy német nagykereskedő arról értesítette a Mezőgazdasági Exportintézetet, hogy nem tudja a magyar szalonna használni, bár minősége nagyon megfelelne, mert a vágósertések a hajtásuk során olyan ütéseket szenvednek, ami nyomot hagy a szalonnan, s az ilyen véraláfutásos, valamint a különféle megjelölések folytán tetovált árut a vevők visszaadják. Ha számbaveszünk, hogy az év első háromnegyedében csak 807 mázsa szalonnaexportunk volt, amelyből a német piac alig 64 mázsát vett fel, akkor nem árt megvizsgálni ezt a kereskedői észrevételt. Érdemes gondot fordítanunk arra, hogy legalább olyan okok ne gátolják a szalonnaexportot, amelyet mi magunk könnyen kiküszöbölhetünk.

Adatok a lengyel sertésállomány csökkenéséről. A lengyel statisztikai hivatal most tette közzé a múlt év június 30-án megejtett állatszámolás adatait, mely szerint a szarvasmarhalétszám Lengyelországban 9,057.000 darabot tesz ki, az előző évi 8,602.000 darabhoz szemben, a sertésállomány 4 millió 829.000 darabot, az előző évi 6,333.000 darabhoz szemben. A juhállomány, melyet most számláltak meg először, 2,523.000 darabot tesz ki. A sertéseknél tehát eszerint élénk visszaesés tapasztalható, több mint 1.5 millió darabban csökkent a sertésállomány.

EZT IS JÓ TUDNI

Hogyan él az átlagos amerikai ember?

Egy északamerikai újság körkérdezővel fordult olvasóihoz, állapítsák meg számszerűen, hogy az átlagos amerikai ember, ha 80 évig él, miképpen tölti az életét. A körkérdező eredménye az, hogy az ilyen amerikai polgárnak pl. borotválkozással 140 napot, 23 órát és 19 percet, a nyakkendője megkötésére 13 napot, 12 órát és 6 percet kell sezentelnie. Az inggomb keresésére 7 napot vett igénybe, a bosszankodás pedig 186 napot, 18 órát és 10 percet foglalt le. Étkezéssel 6 évet, alvással pedig 26 évet, 312 napot, 18 órát és 23 percet tölt az átlag amerikai, ha 80 éven át élt.

A Magyar Alföld állatállománya.

Az Alföld állatállománya a legutóbbi (1929. évi) állatösszeírás adatai szerint a következő volt: szarvasmarha: 663.359; ló: 452.732; sertés: 1.146.019; juh: 681.379, ami összesen: 1.327.480 számosállatnak felel meg. Az Alföld egész területe: 7.285.536 kat. hold. A természetes takarmánytermő terület (rét, legelő) nagysága: rét: 468.087 kat. hold; legelő: 973.264 kat. hold. A rétről begyűjtött széna mennyisége a hivatalos becslés szerint 8.565.992 q, azaz holdanként 18,3 q.

A Föld lakossága közel kétmilliárd.

A Népszövetség megállapítása szerint a földön 1995 millió ember él. Statisztikusok kimutatása szerint ez a szám már a közeli években túlfogja haladni a két milliárdot. A népszövetségi statisztika szerint a földön 750 millió fehérember él, míg a sárgák száma meghaladja az egymilliárdot. Ilyenformán minden fehér emberre négy sárga ember esik, amiből könnyen kiszámítható, hogy igen rövid időn belül milyen fölénybe fog kerülni a sárga faj, a fehér faj fölött.

Százmillió fát ültettek el a kanadai mezőségeken.

A kanadai kormány a preri-farmok fásítása céljából évenként több mint tízmillió fát oszt szét a farmernek között. A mozgalom oly sikerrel járt, hogy a farmernek az utóbbi években százmillió fát és cserjét ültettek. A preri-tartományokat állandóan szakképzett erdészek járják be, akik az új ültetvények gondozására felügyelnek.

Egy év alatt ezerháromszázhetven templomot záratott be a szovjet.

A moszkvai ateistaszövetség hivatalos kimutatása szerint a múlt évben különböző orosz városokban 530 keresztény templomot, 111 zsinagógát és 26 mecsetet, falvakban 589 keresztény templomot, 15 zsinagógát, 98 mecsetet és egy kalmuk imaházat zártak be. A templomokat gyárakká, raktárakká, tüzoltóállomásokká, villamoserőtelepekké és vendéglőkké alakították át.

Férjhez megy a bíró lánya

Népszínmű 4 felvonásban

Irta: vitéz Pölöskei János

Ara előadási joggal és utánvételi költséggel 5 pengő, minden további példány 1 pengő

Mindenütt óriási siker!

Megrendelhető kiadóhivatalunkban

REGÉNYCSARNOK

Szerelem a vérzivatarban

— Regény. —

Irta: vitéz Pölöskei János

(21)

— De hiszen nem lehet megörlení édesapám! Csak annyit, amennyitől jegyet adnak.

— Eh, örül a molnár is, ha egy kicsit kereshet! Azzal legalább nem kell elszámolnia. A könyvbe nem ír be többet, csak annyit, amennyi a jegyen van. Azt hiszed, hogy az a sok slinkánc ellenőr megemeltet minden zsákot és mázsára rak? Eszi a fene a gézengúz untáglík fajtáját. Ezek az éhenkórászok kiabáltak olyan teletorokkal, hogy éljen a háború. A rosszabb egye meg a sok meredszemű zsidóköllyét, mindnek felmentése és könnyű beosztása van. Ezek a háború vámszedői és megválsók, ha a háború elmúlik, megint ezek lesznek a leghangosabbak. Most kenyeret kapnak Tisza Pistától, de tudom én, ha nem jól sikerül minden, ezek dobják rá az első követ. Most a háborút éltetik, akkor mind forradalmár lesz. Ez a nép mindig azt lesi, honnét fú a szél.

— Ebben igaz van édesapám! Az első vonalban vajmi keveset látni közülök. Ott mind szívtagulást és aranyeres. De mihelyt az ember hátrább jut, mindjárt találkozik velük. S a legtipikusabbnak is tele van a galleria csillaggal. Elnek, mint a Marci Hevesen, mi meg litterrel mért kukoricapolentát kapunk.

— No látod fiam, ezért szórom én a kévéket a földre. Mert, ha tudnám, hogy ti kaptátok azt, amit elrekvirálnak, még a magam részét is megosztanám veletek. De, hogy a zsidó szedje le itthon a vámot és osztrákot, csehet tömjének az énkesseres munkám eredményével, azt már nem nézhetem! Termeltem fiam, én enni is akarok! Azt akarom, hogy neked is legyen meg a betevő falatod, ha néha hazajössz, meg úgy-e, milyen jól esik, ha az ember vihet utánatok egy kis hazait. Mégis csak jobb, amit az édesanya készít.

Miután mindent megvizsgáltak, befogták a lovakat, hogy a pincénél is megnézzék, hogy állnak a borok. A jó öregasszony elkészítette a tarisznyát s dusan megrakta elemőzsiával, hogy jól meg tudják vetni a bornak az „agyát.”

A pincéhez értek. A keresztnél hangosan megdobbant János szíve. Kató a szőlőbe kötött s tarka ruhája messziről kilátszott a tőkék közül.

A pincéhez érve, kifogták a lovakat és bekötötték őket az istállóba. A lesütött húst felmelegítette és jóízűen ettek, ittak. Mindketten boldogok voltak. Mintha egy pillanatra elmúlt volna minden fájdalom, azt hitték, hogy visszatért a jó békevilág. A falatozás után lementek a pincébe s az öreg bő magyarázgatás közben minden hordóból szíjpantott egy lopótökkel. Végigkóstoltatták az összes hordók tartalmát s öreg szakértői szemmel figyelte Jánost, hogy eltalálja-e, melyik hordóban van a legjobb bór?

A szokásos borkóstolás után János megölelte az atyját s jókedvűen indult Katóék szőlőjéhez. A vágófejen keresztül-kasul ment, hogy Kató észre ne vegye. A magas hajtású szőlőtőkék között bukva ment. Ha Kató felállt és nézelődött, mindig lehajolt, nehogy meglássa.

Már egészen közel volt a lányhoz. Kellemes, csicsérgő hangján hábrus nótákat dúdolgatott. A keze járt mint a motolla, oly gyorsan kötözte a venyigét, János lopva mind közelebb férközött s mikor már háta-

mögé került, a harmadik rendből egy ügyes ugrással ott termett s befogta a leány szemét.

— No, ki az! — kiáltotta a lány. — Édesapám... Miska bácsi... (a szőlőpásztort hívták így) — Hát mondja meg, ki fogta be a szememet. Vagy eresszen el!

Simonyi elkapagta magát s eleresztette a leányt. Kató meglepetésében majdnem kővé változott. Arcát előntötte a pír, szeme fellángolt s egy pillanat alatt János nyakában termett s csókolt, becézte — önfeladten. A boldogság mómora volt ez — s a két fiatal szív hosszú ölelésben eggyéolvadt, mintha egy test, egy vér lettek volna.

A hegyoldalt vidám kacagás, boldog öröm töltötte be. Kató kiáltott atyjának, aki a legfelső vágóban permetezett. Rögtön lejtett s szívélyesen üdvözölte Simonyit. Oly nagy volt az öröm, hogy aznap nem is dolgoztak. Bementek a pincébe s előlről kezdődött a borozgatás. A vidám beszélgetésnek nem volt sem vége, sem hossza. János elfelejtette, hogy háború és cseh kórház is van a világon.

Ahogy nőtt a hangulat, már kevesnek bizonyult a társaság. Kató apja átment az öreg Simonyiért. Persze ott is lementek a pincébe s mielőtt visszamentek volna, a két öreg már jól beszédett.

Kató ezalatt már feldoklott a csokzáportól. A két fiatal nem tudott egymással betelni s a gyönyörű lánynak minden vére az arcába szökött. Olyan volt, mint egy gyönyörű fésző rózsabimbó.

A két öreg útközben még néhány „lyukas” pincéhez is belátogatott s így összeverődve szép kis társaság jött össze. Az öregek egy darabig politizáltak, majd erőt vett rajtuk a jókedv elfelejtve csapot, papot, háborút, belekezdtek az énekbe. A hullámzó hegyek hosszasan, nyujtókodva adták vissza a visszhangot.

A fiatalok úgy el voltak foglalva egymással, hogy bizony Simonyinak nehezebbre esett a sok kérdésre válaszolni. Nem érdekeltte egyéb, mint a leány. Mit meséljen? Hogyan lyugatták ki a bőrét és hogyan törte el a lábát? Elmúlt, el volt feledve. De az igazi katona nem is tudott sokat mesélni. Csak azok, akik messziről szagolták a puskaporszagát. Ezek voltak az igazi Hári Jánosok.

Kimentek a pincéből és a lekaszált gyümölcsösökben elsétáltak a keresztig, szerelmük első stációjáig. Kéz kézben sétálgattak s azt nézték, nem látja-e őket valaki? Ilyenkor boldogan borultak egymás keblére s hosszú csókban forrt össze ajkuk.

Pedig, dehogynem látták! — A szőlőből és a pincéablakok nyílásain át irigykedve nézték őket a többi leányok. Katót, ha lehetett volna megfojtották volna egy kanál vízben.

Este együtt mentek haza Simonyiék kocsián. Elöl a két öreg, hátul a boldog szerelmesek ültek.

Kató anyja már egy boldog párt látott lerepülni a kocsiról. Még az este megtörtént a hivatalos lánykérés is. Kató vígan mondta ki a boldogító igent, hiszen ez már csak formalitás volt, a szív mélyén már régen jegyesek voltak. A szabadság tartama alatt az eljegyzés is megtörtént s két kis falusi házba a vérzivatar kellős közepén is beköltözött a boldogság. Boldogság és remegő félelem egy fiatal életért.

(Folytatjuk.)

Balázs J. Ha az az illető azt hiszi, hogy hátralékát nem kell megfizetni, nagyon téved. Ha valaki elfogadja a lapot, azt rendezni is tartozik. Lejáratkor módjában állott volna egy levelezőlapon lemondani és mi beszüntettük volna a lap küldését. De magunkat becsapni nem engedjük. Ahol azt tapasztaljuk, hogy rosszakarattal állunk szemben, mi sem leszünk elnézők. Nem fogja Önt kinevetni, megnyagtatjuk. Drága kis mulatság lesz neki, reméljük, hogy elmegegy a kedve a mások megkárosításától.

Nagy István. Igaza van, addig nem lehet senki poéta, míg a verstan szabályait meg nem tanulja és azt meg nem tartja. Hogy valaki írni tudjon, sokat kell olvasnia. Legjobban ajánljuk Pölöskei János: Lobogó pásztortűzek című verseskötetét, amelyben a versírás minden formájával találkozunk. Figyelje meg annak a könyvnek a beosztását. Ára csak 1 pengő, vagy ha 3—4 előfizetőt gyűjt, ajándékképpen is megkapja.

Skribek József. Szíves értesítését tudomásul vesszük s várunk addig, míg jobb helyzetbe jut. Jó lesz, ha részleteket küldi is be az előfizetést, legalább nem esik olyan nehezére. Tehát továbbra is a tábor tagjának tekintjük. Szíves üdvözlétei.

Sz. K., Egeralja. A színdarabot lehetőleg adassa le a községében és hívjon meg bennünket az előadásra, hogy színben látva bírálhassuk felül. Ha beküldi, elolvassuk és szívesen megadjuk róla a bírálatot.

Szarvas Medárd. Ne vegye tőlünk rossznéven, ha a válasszal kissé késünk, mert rengeteg levél érkezik címünkre. A versekkel természetesen várni kell, mert annyi érkezett be, hogy számát sem tudjuk. Fokozatosan mindre rákerül a sor, ha jók és megfelelnek. Ugy a mák, mint a babtermelés jövedelmezőbb a búzánál, de mindkettő nagyon meghúzza a földet. Ha a bab vagy mák előtt trágyázott, ajánljuk, hogy utána a búzavetéskor is legalább műtrágyát használjon, mert különben gyenge lesz a búzatermés. Bár a mák és a bab is kapásvetvények, de sürűbben kell ültetni őket, mint a tengerit vagy burgonyát, így tehát a földet sokkal jobban kihasználja. Ha jól sikerül, a mák a legjövedelmezőbb.

Gyulay Géza. A címét kijavítottuk. Ha feljön Budapestre, szívesen látjuk, sőt meg is neheztelnénk, ha meg nem látogatna. A kiszállás idejét akkor majd megbeszéljük. Meleg üdvözléssel.

Beke János. Ha a közégi előjáráság a megegyezés után az Ön apósának átadta a földet és ezt az OFB is jóváhagyta, az átadó nem követelhet semmit. Természetes, hogy az árat apósának kell kifizetni, úgy, mintha ő igényelte volna. S miután minden kötelezettséget átvállalt, az illetővel tovább ne is tárgyaljon.

Többeknek. A Magyar Falu nótás-könyve az őszi könyvpiacra fog megjelenni. Mivel a kiadás igen nagy költséggel jár, már most kérjük barátainkat, szíveskedjenek minden kottát ismerő barátjuk figyelmét felhívni erre az igazán szép és értékes emlékre. Az árat még nem tudjuk, természetesen mi nem haszonra adjuk ki s így az ára sem lesz drága.

G. Pali Batty. Kedved szerint a verset soronkívül beosztottuk. Majd ügyedben levél is megy. Üdvözlét.

B. Vince. S-Tótfalu. Kívánságát teljesítjük. Lejött és az első megjelenés alkalmából üdvözljük. Csak tovább a lelkes munkával a tábor erősítésén. Készírtás.

Sajgó Mária

Adony, Fejér m

fajbaromfitenyészete

Rhode-Island Red (vörös izlandi) tenyésztőjás darabonként 60 fill.

Piaci árak

Borárak. Dömsödön közepes kereslet és kínálat mellett eladatott 92 hl. 10—11 fokos bor, 28—33 fillérért. — Nagykovácsoson eladatott közepes kereslet és kínálat mellett 300 hl. 12 fokos 32 fillérért. — Csongrádon eladatott kis tételben 11.5—12 fokos bor 40—45 fillérért és 11—13 fokos borokat kisebb tételekben 40—50 fillérért vásárolnak. — Szekszárdon szünetelő kereslet és közepes kínálat mellett fokként 2—3 fillért fizetnek kis tételekben. Az eladásra kerülő mennyiség igen jelentéktelen. — Tállyán eladatott 150 hl. különféle évjáratú 11—13 fokos bor 70 fillérért, vagónba rakva.

Pálinka. Törköly. Az általános rossz gazdasági viszonyok mindig újabb és nagyobb nehézségeket gördítenek az üzlet elé. A rossz keresleti lehetőségek szintén hozzájárulnak ahhoz, hogy a már amúgy is minimálisra redukált fogyasztás továbbra is apad és így csak az a remény lehet, hogy a most meginduló gazdasági munkálatok némi javulást fognak előidézni. — Szilva. Ugyanazt írhatjuk e cikkről, mint már fentebb a törkölynél jeleztük, a fogyasztás nagyon rossz és a forgalom egész minimális. — Borpárlat. Ebben a cikkben nincs változás, minőség és mennyiség szerint változatlanul 3.90—4.10 P.

Budapesti vágómarhavásár. Jegyzett árak: bika, magyar, II. r. 00.64—00.87, bika, tarka, I. r. 00.92—1.02, II. r. 00.80—00.90, III. r. 00.66—00.78, ökör, magyar, I. r. 1.00—1.08, kivételesen 1.20, II. r. 00.69—00.96, III. r. 00.52—00.66, ökör, tarka, I. r. 00.96—1.10, kivételesen 1.20, II. r. 00.72—00.94, III. r. 00.50—00.70, tehén, magyar, I. r. 1.00—1.06, II. r. 00.68—00.92, III. r. 00.48—00.56, tehén, tarka, I. r. 00.84—1.06, kivételesen 1.15, II. r. 00.60—00.82, III. r. 00.48—00.58, bivaly, magyar 00.48—00.70, nővendék (éves) 00.64—00.92, kicsontozni való 00.35—00.48 P kg-ként.

Budapesti szűrőmarhavásár. A vásár irányzata élénk volt, az árak kg-ként 6—8 fillérrel emelkedtek. Jegyzett árak: élő borjú, belföldi szopós, I. r. 1.60—1.66, kivételesen 1.70, II. r. 1.50—1.58, élő bárány 0.90—1.28, kivételesen 1.32 P kg-ként.

Tenyészmarhák és jármosökrök. I. r. belföldi jármosökrök (tarka) 00.88—1.00, I. r. belföldi jármosökrök (fehér) 00.96—00.98, 1½—2 éves üszök 00.96—1.00, 1½—2 éves tinók 00.94—00.98, fiatal friss fejűtehén 1.30—1.40 P kg-ként.

Budapesti sertésvásár. Prima urasági 1.68—1.70, prima szedett 1.62—1.68, közép 1.50—1.56, könnyű, jobb 1.32—1.46, könnyű, silány 1.22—1.32, öreg urasági 1.58—1.60, öreg, szedett 1.44—1.50, angol sorkamalac 1.50—1.90, hús 2.20—2.36, zsír, belföldi fogyasztásra 1.94—1.98, zsír, exportra 1.76, szalonna 1.60—1.64, szalámihús 2.10—2.14, hasított fél-sertés 1.84—2.06 P kg-ként. A beállítani való soványsertés páronként 120—160 kg-ig 1.75—1.80 P kg-ként.

Tej és tejtermékek. Teljes tej literje 00.36—00.40, lefőltözött tej literje 00.16—00.18, habtejszín literje 2.30—3.60, tejföl literje 1.60—2.40, centrifugált vaj kg-ja kicsinyben 4.40—5.60, nagyban 4.00—4.80, szedett vaj kg-ja kicsinyben 3.60—4.00, tehéntúró kg-ja kicsinyben 1.00—1.20, juhtúró kg-ja kicsinyben 3.00—3.60, trappista sajt kg-ja kicsinyben 2.40—4.00, emmentáli sajt kg-ja kicsinyben 5.00—6.00 P.

Baromfi és tojás. Csirke, élő, darabja 1.70—3.60, tyúk, élő, darabja 3.00—6.00, káppan, élő, darabja 5.00—7.00, hizott, leölt ruca kg-ja 2.70—3.40, libamáj kg-ja 6.00—13.00, lúdszár kg-ja 2.80—5.00, hizott, leölt pulyka kg-ja 2.40—3.00 P, tojás darabja 6—9 fillér.

Gyapjú. A külföldi piacokon az irányzat változatlan s az irányzat mérsékelt, tekintettel a március 15-iki londoni gyapjúaukcióra. A belföldi piacon a helyzet ezidőszert is — az üzletlenség mellett — változatlanul mondható. A gazdák részéről van ugyan némi érdeklődés, a vevők azonban továbbra is tartózkodnak és csupán 1—2 közbirtokeossági tételben történt kötés.

Paprika. Termelői árak: Szegeden: Édesnemes paprika kg-ként 2.20—2.30, félédes paprika kg-ként 1.50—1.90, rózsapaprika kg-ként 1.00—1.30, II. r. paprika kg-ként 00.70—00.90, III. r. paprika kg-ként 00.30—00.50, Kalocsán: Édesnemes paprika kg-ként 2.00—2.20, rózsapaprika kg-ként 00.90—1.20, II. r. paprika kg-ként 00.60—00.80, III. r. paprika kg-ként 00.40—00.50, csöves paprika 1.00—1.30 P.

Zöldség és gyümölcs. Zöldség: Sárgarépa 00.06—00.16, petrezselyem 00.10—00.18, zeller 00.12—00.20, kalarabé 00.08—00.18, karfiol (külf.) 00.50—1.00, vöröshagyma 00.05—00.08, fokhagyma 00.60—1.40, cékla 00.12—00.20, fejeskáposzta 00.12—00.24, kelkáposzta 00.10—00.16, kelbimbó 00.70—1.20, vöröskáposzta 00.24—00.40, torma 00.40—1.60, burgonya, rózsá 00.10—00.14, q-ja 6.00—7.00, burgonya, köz. 00.06—00.08, q-ja 4.00—5.00, burg. kifli 00.16—00.24, q-ja 11.00—16.00, championgomba 2.40—4.00, fekete retek 00.10—00.20, hónapos retek és-ja 00.50—1.00, sóska 2.60—4.00, paraj 00.60—1.00. Gyümölcs: alma 00.60—2.00, szőlő (télire eltett) 1.80—3.20, dió 1.20—1.80 P.

Gabona- és terménytőzsdé. Búza, 77 kg-os, tiszavidéki 23.60—24.10, felsőtiszavidéki 21.50—21.85, fejemegyei 20.35—20.70, egyéb dunántúli 20.25—20.70, pestvidéki 20.50—20.85, bácskai 20.50—20.90, 80 kg-os tiszavidéki 24.40—24.80, felsőtiszavidéki 22.05—22.40, fejemegyei 20.95—21.30, egyéb dunántúli 20.85—21.30, pestvidéki 21.10—21.45, bácskai 21.10—21.50, rozs, pestvidéki és más származású 11.40—11.50, takarmányárpa, I. r. 15.00—15.50, takarmányárpa, középminőségű 14.00—14.50, sörárpa, felsőmagyarországi 18.00—21.00, sörárpa, egyéb 16.75—19.00, zab, I. r. 13.25—13.75, zab, középminőségű 12.25—12.80, tengeri, tiszántúli állomásokról 12.15—12.30, egyéb állomásokról 12.30—12.60, köles 9.50—11.00, búzaborpa 8.40—8.60, lucerna 125.00—145.00, lóhere, nagy, arankás 80.00—85.00 P.

Liszt- és őrlénypiac. Duplanullás 41.30—41.50, nullás 40.90—41.10, 2-es 38.90—39.10, 4-es 34.50—35.10, 6-os

24.50—24.75, 8-as 11.50—12.00, rozsliszt, nullás 30.50, rozsliszt, 1-es 22.00; vidéki kismalmok árai skontó nélkül, készpénzért, promptra: duplanullás 37.—, nullás 36.50, 2-es 33.50, 4-es 30.—, 6-os 20.—, rozsliszt, nullás 25.—, rozsliszt, 1-es 18.— P q-ként.

Budapesti abraktakarmánypiac. Árpakorpa 13.—, borsókorpa 13.—, búzaborpa 9.50—10.—, búzakorpa 8.50—9.—, búzatakarmányliszt 11.50—11.75, konkolydara 10.50—11.50, lenmagpogácsa 26.—, napraforgópogácsa 16.50—17.—, repcepogácsa 15.50—16.—, répaszelet, szárított 11.50—12.—, rozskonkoly 9.50—10.—, rozskorpa 9.—, rozstakarmányliszt 11.50—11.75, szójabab-pogácsaliszt nagyban 27.—, kicsiben 29.— P.

Vetőmagvak. Árak nyersárúért 100 kg-ként, budapesti paritásban, minőség szerint: Bab, fehér 36—38, bab, tarka 24—26, baltacimlag 54—56, borsó, Viktória, legelsőrendű, zsisikmentesített 32—35, borsó, Viktória 20—25, búkköny, tavaszi 23—24, csillagfürtmag 15—16, fehérheremag 150—170, kendermag 30—32, lenmag 50—70, köles, fehér 20—25, köles, vörös 13—14, köles, tarka, hántolás céljaira 11.50—12.50, lóheremag nyers, nagy, arankás, minőség szerint 80—85, lóheremag, nyers, kis arankás, minőség szerint 90—100, lucernamag, nyers, gyommagvas és nagy arankás 130—135, lucernamag, kis arankás, minőség szerint 140—155, mák 126—130, muharmag 16—18, mustármag 50—55, napraforgó, fehér 24—28, nyulszapukamag 65—70, pohánkamag 18—20 P.

Burgonya. Árak nagyban métermázsánként a következők: nyári rózsaburgonya 7.50—8.00, őszi rózsaburgonya 5.50—6.00, Ella burgonya 5.00—5.50, fehér burgonya 4.00—4.50 P. Az irányzat lanyha.

Budapesti takarmányvásár. Az árak métermázsánként pengőben: réti széna, I. r. 6 7.50—8.00, II. r. 6 6.00—7.00, réti széna, III. r. csomagolásra 4.00—5.80, muharszéna 8.00—10.50, zabosbúkkönyszéna 7.00—9.00, alomalma, II. r. 3.50 P.

Készül a hitbizományi reform

Értesülésünk szerint, még ha a kormány parcellázási terve csak kisebb mértékben valósul is meg, azt a következő külföldi kölcsönök felhasználásával folytatni akarják, ezzel párhuzamosan, a hírek szerint, végre sor kerül a hitbizományok reformjára is, mert a kormány is kénytelen elismerni, hogy egyedül Magyarországon nem lehet megőrizni ezt a már teljesen idejét mult intézményt. A hitbizományi reform része lesz annak a szeres földreformakciónak, amelyről a hivatalos jelentés megemlékezett.

Ezeknek a terveknek megvalósításával ismét nagy földterületek jutnak a nép kezére.

Országos vásárok

Vasárnap, 16.

Budapest, Hódmezővásárhely, Kiskunfélegyháza, Kiszujzállás.

Hétfő, 17.

Apc, Attala, Bátaszék, Esztergom, Fertőszentmiklós, Isztimér, Izsák, Jászfényszaru, Kalocsa, Kisvárd, Kunbaja, Martonvásár, Mátészalka, Mezőkövesd, Mohács, Mosonszentjános, Nagyigmánd, Nagyorosi, Nagocs, Özd, Perkáta, Polgárdi, Salgótarján, Sárkeresztúr, Siklós, Somlóvásárhely, Szenna, Szentdiósn, Szentgotthárd, Tatabánya orsz, Tarcsl, Vasvár.

Kedd, 18.

Bánréve, Bogdása, Borsódnádasd, Kalocsa, Martonvásár, Nagybajom, Zirc.

Szerda, 19.

Abony, Babócsa, Becsehely, Belpátfalva, Böhönye, Csesztreg, Egervár, Hajdunánás, Högyész, Jánosnása, Káptalanóti, Kiskunhalas, Nagymaros, Olaszliszka, Pellérd, Rudabánya, Somogyuszob, Szentpéterúr, Tarpa, Zirc.

Csütörtök, 20.

Alcsút, Győrszentmárton, Nagypécse, Püspökladány, Sütő, Und.

Péntek, 21.

Aszód, Békés, Csenger, Nemesvid, Óriszentpéter, Rum, Szőlősgyörök, Zalaapáti.

Szombat, 22.

Békés.

Kiadóhivatal üzenetei

Mándy Imre: 1930 április 30-ig rendezve.

Barabás István: 1929 szeptember 30-ig van rendezve.

Pék István: Az Ön adatai egyeznek a mienkkel. Hátaléka csak egyegyed év. Nagy Gábor Z.: Beérkezett. Március 31-ig rendezve.

Pödör Mihály: Április 30-ig rendezve. A naptárt elküldtük.

G. Szabó István: Lejárt 1929 elején. Kérjük a rendezést.

id. Tamás Gy. és András: Az 5—5 P beérkezett, de bizony csak 1928 november 30-ig szól.

Kishorváth Péter: Rendben van május 31-ig.

Schmidt Pál: Április 31-ig rendben.

Vitéz Kovács Antal: Lejárt 1928 szeptember 30.

Kanyó Lőrinc: 1930 szeptember 30-ig rendben. Tőlünk a lap pontosan megy.

Kernya László: Előfizetése július 1-ig rendezve van.

Rottenstein L.: Hátaléka csak ez évről van, a többi rendeztük.

Bolyky G. Pál: Lejárt 1929 április 30-án.

Hornyák Mihály: Ismétlőiskolás fiú tartozik levontába járni 12 évtől 21 éves korig.

Csontos János: Rendezve van április 30-ig.

Oláh András: Szíves sorait köszönjük, július 31-ig rendben.

Főszerkesztő: Dr. Farkas Endre

Közigazgatási szerkesztő és felelős kiadó:

Dr. Sényi Pál

Főmunkatárs: vitéz Pölöskei János

Gyümölcsfái

Örökzöldek és tenyőtélékek

Disztái és cserjék

Csonkamagyarországon legolcsóbban a

SZABADBATTYÁNI FAISKOLA

(Fejér vármegye) szállít.

Több millió spárgató!
Több százezer számócató!

Százezer bokorróza!

Kérjen árjegyzéket
e lapra való hivatkozással.